

Gminny Program
Rewitalizacji
dla gminy Trzcianka
na lata 2024-2030

Autorem opracowania jest firma:

„Bartosz Sokulski”

Kępa 13A,

64-980 Trzcianka

Spis treści

Rozdział 1 – Wprowadzenie	6
Rozdział 2 – Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	7
Podrozdział 2.1 – Dokumenty szczebla regionalnego	7
Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.....	7
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+	8
Miejski Obszar Funkcjonalny Piły.....	8
Podrozdział 2.2 – Dokumenty szczebla gminnego i powiatowego.....	9
Strategia Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030	9
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianka.....	10
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023-2028	11
Program Ochrony Środowiska dla gminy Trzcianka na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024.....	11
Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030	12
Rozdział 3 – Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	12
Rozdział 4 – Pogłębiona analiza wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	18
Rozdział 5 – Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	23
Rozdział 6 – Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	25
Podrozdział 6.1 – Podstawowe przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne	25
Projekt nr 1	26
Projekt nr 2	29
Projekt nr 3	33
Projekt nr 4	36
Projekt nr 5	38
Podrozdział 6.2 – Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych ...	40
Rozdział 7 – Indykatywne ramy finansowe	42

Rozdział 8 – Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	43
Podrozdział 8.1 – Komplementarność przestrzenna	43
Podrozdział 8.2 – Komplementarność problemowa	43
Podrozdział 8.3 – Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	44
Podrozdział 8.4 – Komplementarność międzyokresowa	45
Podrozdział 8.5 – Komplementarność źródeł finansowania	46
Rozdział 9 – Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	47
Rozdział 10 – System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	49
Rozdział 11 – System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	50
Rozdział 12 - Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	53
Podrozdział 12.1 - Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	53
Podrozdział 12.2 - Informacja o uchwale ustalającej zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.....	53
Rozdział 13 – Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	53
Rozdział 14 – Specjalna Strefa Rewitalizacji	54
Rozdział 15 – Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	54
Załącznik Nr 1 - załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	57
Spis tabel.....	58
Spis rysunków	58

„Lecz woła nas świat szeroki,
świat nieznany...”

(Czerwone Gitary, Śpiewka żeglarska,
sł. Agnieszka Osiecka)

Rozdział 1 – Wprowadzenie

Program rewitalizacji to dokument inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce, jak i niniejszego dokumentu, wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Gmina Trzcianka posiadała Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2023. Po jego zakończeniu konieczne było opracowanie nowego dokumentu.

Gmina Trzcianka planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, jak i ze środków krajowych (budżet państwa). W związku z tym konieczne jest opracowanie programu rewitalizacji, zawierającego: szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, zatem pierwszym etapem prac jest delimitacja – wyznaczenie zasięgu przestrzennego obszarów znajdujących się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa czy kapitału społecznego, a także negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Podejście takie odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym.

Niniejsze opracowanie zostało wykonane zgodnie z zasadami instrukcji i dokumentów dla województwa wielkopolskiego, wymienionych w serwisie poświęconym rewitalizacji (<https://wrpo.wielkopolskie.pl>), a także zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, jak i "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych" Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016). Zgodnie z zapisami wymienionych dokumentów diagnoza opierać powinna się na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne analizowanego obszaru.

Rozdział 2 – Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Zgodnie z zasadą programowania, każdy nowy dokument strategiczno-programowy musi uwzględniać powiązania z dotychczas podjętymi uzgodnieniami oraz kierunkami działań przyjętymi w innych dokumentach. W pierwszej kolejności należy potwierdzić, że niniejszy program rewitalizacji jest zgodny z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla regionalnego.

Podrozdział 2.1 – Dokumenty szczebla regionalnego

Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. określa najważniejsze cele rozwoju województwa. W Strategii mocno akcentuje się aspekt współpracy. Była ona podjęta już na etapie przygotowania dokumentu i będzie kontynuowana na etapie jej wdrażania i monitorowania. Jak pokazuje doświadczenie, wielowymiarowa współpraca aktywizuje, inspiruje i wspiera w osiągnięciu celów, przyczynia się do tworzenia dobrej jakości dokumentów i projektów. Elementy realizacyjne generalnego celu Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji są następujące:

- Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia (poprzez aktywizację niewykorzystanych zasobów pracy);
- Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom (poprzez poprawę jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy, wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym oraz stworzenie nowoczesnej infrastruktury dla szeroko pojętego rozwoju);
- Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu (poprzez poprawę dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej, wyrównywanie szans i rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej, realizacja nowoczesnych usług społecznych);
- Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa (poprzez rozwój transportu drogowego i ekomobilności a także rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym kolejowego);
- Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski (poprzez poprawę jakości powietrza a także kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego wraz z poprawą infrastruktury technicznej).

Cele rewitalizacji gminy Trzcianka są spójne z wyżej wymienionymi celami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r. i podobnie, jak podczas realizacji poprzedniego programu rewitalizacji, przyczynią się do realizacji wizji rozwoju województwa wielkopolskiego przede wszystkim w zakresie włączenia społecznego, dostępu do podstawowych standardów usług społecznych, eliminacji barier dla mobilności mieszkańców, wzmacniania aktywności zawodowej, gospodarczej i społecznej mieszkańców. Zapisy Strategii realizowane będą np. poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć gminy Trzcianka i województwa wielkopolskiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+

Plan zawiera wskazania dla działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez Strategię. Stanowi też ważne źródło informacji dla podejmowania decyzji planistycznych i inwestycyjnych, opartych o priorytety programów operacyjnych. Dokument określa najistotniejsze uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego województwa, model rozwoju przestrzennego, politykę przestrzenną i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, obejmujące wszystkie zagadnienia istotne dla planowania przestrzennego.

Nowym wymiarem polityki przestrzennej określonej w niniejszym Planie jest wprowadzenie planowania funkcjonalnego na obszarach charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwoju. Wyznaczenie granic obszarów funkcjonalnych oraz określenie zasad ich zagospodarowania służyć będzie przede wszystkim koordynacji działań podejmowanych przez różne podmioty (np. samorządy, podmioty ekonomii społecznej) na obszarach występowania szczególnych zjawisk i problemów przestrzennych.

Jak zapisano w dokumencie, podstawowym celem samego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ jest stworzenie podstaw dla zachowania lub przywracania ładu przestrzennego i zapewnienia zrównoważonego rozwoju Wielkopolski.

Cele i działania zidentyfikowane w programie rewitalizacji gminy Trzcianka przyczynią się do osiągnięcia następujących celów polityki przestrzennej określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+ dla wyznaczonego Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Zapisy Planu realizowane będą np. poprzez realizację wspólnych projektów gminy Trzcianka i województwa wielkopolskiego w zakresie planistycznym i urbanistycznym dla północnej Wielkopolski.

Miejski Obszar Funkcjonalny Piły

Gmina Trzcianka należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły. Jak zapisano w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego „kluczowym celem rozwoju przestrzennego Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego będzie wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju”.

Dla realizacji powyższych celów zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- Cel 1. Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;
- Cel 2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu”;
- Cel 3. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

Miejski Obszar Funkcjonalny to powierzchnia charakteryzująca się spójnym układem przestrzennym z określonym głównym ośrodkiem miejskim oraz powiązaniem z nim funkcjonalnie otoczeniem. Na otoczenie mogą złożyć się zarówno gminy miejskie, gminy miejsko-wiejskie, jak i gminy wiejskie. Obszar ten obejmuje jedenaście gmin:

- a) gminy miejskie: Chodzież, Piła, Złotów,
- b) gminy miejsko-wiejskie: Kaczory, Krajenka, Trzcianka, Ujście, Wysoka,
- c) gminy wiejskie: Chodzież, Szydłowo, Złotów.

Wskazane gminy należą do czterech powiatów: pilskiego, złotowskiego, chodzieskiego i czarnkowsko-trzcianeckiego.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły określa wprost działania służące samej rewitalizacji (rozdział 3. Cele rozwojowe realizacji ZIT) . Dokument pełni rolę strategii terytorialnej umożliwiającej realizację wspólnych zadań w ramach Związku ZIT zawartego w formie porozumienia międzygminnego. Jest to odpowiedź na wyzwania stawiane jednostkom samorządów terytorialnych przez rosnącą rolę obszarów funkcjonalnych. Są to przede wszystkim:

- a) Poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- b) Rozwój zrównoważonej mobilności,
- c) Wsparcie społeczeństwa.

Aktualizacja programu rewitalizacji wpisuje się w zapisy dokumentów, w następujących elementach:

- a) stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych Trzcianki (określone w Diagnostyce),
- b) proces rewitalizacji prowadzony będzie w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni oraz gospodarki, skoncentrowane terytorialnie w mieście Trzcianka,
- c) działania prowadzone będą przez poszczególnych interesariuszy rewitalizacji na podstawie wypracowanego gminnego programu rewitalizacji.

Podrozdział 2.2 – Dokumenty szczebla gminnego i powiatowego

W przypadku powiązań programu rewitalizacji z opracowaniami w skali gminnej przeglądowni poddano zbiór 5 wybranych dokumentów strategiczno-programowych, obowiązujących na dzień 2 kwietnia 2024 r. Realizacja zapisów w tych dokumentach polegała będzie głównie na tworzeniu partnerskich projektów pomiędzy powiatem czarnkowsko-trzcianeckim a gminą Trzcianka a także na tworzeniu komplementarnych projektów pomiędzy gminą Trzcianka a jej jednostkami.

Strategia Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030

Dokumentem nadrzędnym dla programu rewitalizacji jest Strategia Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030 (zwana dalej Strategią), przyjęta uchwałą Nr VI/41/15 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 26 lutego 2015 r. Strategia jest dokumentem określającym główne cele i kierunki rozwoju gminy, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej. Misją Gminy, czyli ogólnym kierunkiem jej rozwoju jest: wykreowanie prężnego ośrodka gospodarczego i turystycznego, zapewniającego mieszkańcom odpowiednie warunki życia i zaspokajającego ich potrzeby na odpowiednim poziomie. Dzięki realizacji Strategii Gmina Trzcianka ma w przyszłości stać się jednostką przyjazną mieszkańcom i środowisku, wspierającą lokalną aktywność i dbającą o dziedzictwo kulturowe; miejscem atrakcyjnym dla turystów i otwartym na inwestorów.

Głównym celem Strategii jest rozwój społeczno-gospodarczy gminy Trzcianka zapewniający poprawę jakości życia jej mieszkańców. Zagadnienia związane z rewitalizacją zostały ujęte przede wszystkim w ramach celu strategicznego nr 1. „Wysoki standard życia społeczności lokalnej”. Cel ten obejmuje:

- Cel operacyjny 1.1 Podniesienie poziomu oświaty i edukacji;

- Cel operacyjny 1.2 Aktywne działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców gminy;
- Cel operacyjny 1.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- Cel operacyjny 1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej;
- Cel operacyjny 1.5 Kształtowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego;
- Cel operacyjny 1.6 Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Ponadto do problematyki rewitalizacji odnoszą się także pojedyncze cele operacyjne z pozostałych celów strategicznych, tj.:

- Cel operacyjny 2.1. Tworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy;
- Cel operacyjny 3.1. Sprawny, bezpieczny i funkcjonalny system komunikacyjny w gminie;
- Cel operacyjny 3.4. Zapewnienie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianka

Celem nadrzędnym w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Trzcianka jest zapewnienie właściwego poziomu życia mieszkańców, poprzez zapewnienie wysokich parametrów zagospodarowania przestrzennego i środowiska, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców, zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego.

W Studium jako cel główny - misję przyjęto: „osiągnięcie trwałego akceptowanego społecznie i bezpiecznego ekologicznie rozwoju przy pełnym wykorzystaniu zasobów przyrodniczych, ludzkich i kapitałowych oraz walorów położenia, co zapewni warunki dla polepszenia jakości życia, samorealizacji mieszkańców i umożliwi budowanie swojej "małej ojczyzny" przyjaznej dla wszystkich” – za misją Strategii rozwoju gminy Trzcianka.

Dla zrealizowania celu głównego sformułowano cele strategiczne, czyli długofalowe cele rozwoju miasta i gminy:

- 1) Rozwój gospodarczy miasta i gminy Trzcianka.
- 2) Podniesienie jakości życia na terenie miasta i gminy.
- 3) Kreowanie wizerunku Trzcianki jako miasta i gminy nowoczesnej, bezpiecznej i przyjaznej środowisku.

Dla realizacji celów strategicznych w działaniach operacyjnych zostanie położony nacisk na przemiany o charakterze jakościowo – ilościowym. Przemiany te koncentrować się będą na:

- ochronie krajobrazu i przyrody, odnowie substancji budowlanej, rewaloryzacji obszarów zdegradowanych,
- poprawie wizerunku miasta, w tym odpowiednim zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji,
- podniesieniu standardu usług w sferze społecznej,
- rozwoju komunikacji i jej jakości o modernizowaną bazę,
- modernizacji i rozwoju infrastruktury technicznej,
- stworzeniu bazy dla rozwoju kultury fizycznej.

W studium określono obszary przekształceń i rewitalizacji dla terenów o dużych wartościach kulturowych, które uległy zniszczeniu lub zatarciu oraz współczesnych terenów osiedlowych o niskich walorach przestrzennych.

Prestiżową dla miasta sprawą jest rozwój usług ponadlokalnych związanych z wykształceniem silnego ośrodka subregionalnego. Oprócz rozwoju usług w takim przypadku standardowych (administracja, finanse, handel, gastronomia, kultura), Studium proponuje podjęcie działań na rzecz wykreowania Trzcianki jako:

- ponadregionalnego ośrodka usług związanych z obsługą rolnictwa i przetwórstwem rolno-spożywczym,
- regionalnego ośrodka obsługi biznesu,
- regionalnego ośrodka edukacji i administracji,
- regionalnego ośrodka usługowego - na bazie już szeroko rozwiniętych usług, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i specyfiki regionu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023-2028

Zganie z art. 17 stawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych. Wzory te mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, aby w konsekwencji móc doprowadzić do integracji społecznej. Strategia ma na celu organizowanie życia społecznego w sposób dający możliwość powszechnego realizowania ról społecznych, dzięki czemu przeciwdziała ona wykluczeniu społecznemu, umożliwia zaspokajanie potrzeb oraz realizację interesów. Nowa Strategia rozwija myśl planistyczną zawartą w dokumentach gminnych. Zmiany, które się pojawiają, przede wszystkim zadań własnych Centrum Usług Społecznych dotyczą prognozy zmian problemów społecznych oraz sposobu wdrażania planowanych działań.

Niniejszy program wpisuje się w misję i wizję określoną w Strategii. Zaproponowane w nim działania są odpowiedzią w szczególności na rozwój społeczny, komunikacyjny oraz nawiązywania partnerstw (Rozdział II i V Strategii). Dodatkowo powiązany jest z działalnością Centrum Usług Społecznych, którego działalność obejmuje komplementarne projekty w sferze społecznej, w tym dedykowane usługi społeczne dla osób młodych, starszych oraz rodzin zamieszkujących gminę Trzcianka (Rozdział III i IV).

Program Ochrony Środowiska dla gminy Trzcianka na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024

Dokument ten przedstawia szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie gminy, szczegółowo charakteryzuje jej wybrane elementy oraz towarzyszące im zagrożenia. Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla gminy Trzcianka na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024 jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy Trzcianka uwzględniający ochronę środowiska. Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy Trzcianka, główne problemy ekologiczne (presja) oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

W ramach celu: „Niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja jest korzystna, jak również zmniejszenie oddziaływania hałasu na mieszkańców i środowisko poprzez jego obniżenie do poziomu obowiązujących standardów” zaplanowano m.in.: rewitalizację terenów przy ulicy Kasprowicza, Chełmońskiego i Kopernika, obszaru tzw. „Dolinek Miłości”, modernizację ciągów pieszych i wykonanie nasadzeń, wspieranie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030

Cele określone w niniejszej strategii bezpośrednio nawiązują do zadań i kompetencji samorządu powiatowego i skupiają się na rzeczywistych możliwościach realizacyjnych powiatu dla wyznaczonych projektów. Są one także zbieżne z celami rewitalizacji gminy Trzcianka w następujących obszarach:

- 1) poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej powiatu;
- 2) przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu na rynku pracy;
- 3) wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców powiatu;
- 4) poprawa stanu zdrowia mieszkańców;
- 5) skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu;
- 6) zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu;
- 7) rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz integracja społeczności powiatu.

Rozdział 3 – Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Rewitalizacja terenu to proces prowadzący do poprawy stanu i jakości terenów, obiektów i zasobów, które uległy degradacji i utracie wartości użytkowej, z jednoczesnym przywróceniem ich funkcji i dostosowaniem do współczesnych potrzeb i standardów. Według ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r., poz. 278), rewitalizacja to kompleksowy proces zmierzający do przywrócenia terenów o szczególnych potrzebach społecznych, gospodarczych i środowiskowych do stanu umożliwiającego ich zrównoważony rozwój. Proces ten ma na celu poprawę warunków życia i pracy mieszkańców oraz poprawę środowiska naturalnego, a także wspiera rozwój gospodarczy, kulturalny i społeczny danej lokalizacji.

Stan kryzysowy może wystąpić, gdy na danym terenie występują m.in. trudne warunki mieszkaniowe, wysokie bezrobocie, niska jakość środowiska, brak atrakcyjnych ofert kulturalnych czy brak inwestycji. Stan kryzysowy stanowi podstawę do podejmowania działań rewitalizacyjnych i umożliwia uzyskanie wsparcia finansowego ze środków publicznych, co ma na celu przyspieszenie i usprawnienie procesu rewitalizacji.

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych powinna być przeprowadzona w sposób kompleksowy i uwzględniać następujące elementy:

- 1) analiza społeczno–ekonomiczna obszaru – diagnoza powinna uwzględniać demografię, sytuację na rynku pracy, strukturę ekonomiczną oraz poziom infrastruktury i usług;
- 2) analiza przestrzenna obszaru – należy zbadać stan techniczny budynków i infrastruktury, a także stan terenów zielonych i przestrzeni publicznych;

- 3) analiza czynników kryzysowych – diagnoza powinna uwzględniać czynniki wpływające na degradację obszaru, takie jak wysokie bezrobocie, brak inwestycji, niekorzystne zmiany demograficzne czy też niekorzystne uwarunkowania środowiskowe;
- 4) charakter potrzeb rewitalizacyjnych – na podstawie diagnozy należy określić skalę potrzeb rewitalizacyjnych, a także wskazać konkretne działania, które są niezbędne do poprawy sytuacji w danym obszarze.

Przeprowadzenie kompleksowej diagnozy pozwoliło na uzyskanie pełnego obrazu sytuacji w obszarze objętym rewitalizacją, a także na określenie priorytetów i skali działań rewitalizacyjnych.

Szczegółowy dokument pod nazwą „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Trzcianka” znajduje się na stronie bip.trzcianka.pl.

W przypadku gminy Trzcianka i obszarów zdegradowanych uwzględniono następujące wskaźniki społeczne, gospodarcze, środowiskowe, oraz przestrzenno–funkcjonalne:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze; wskazujący na zaawansowanie procesu starzenia się ludności [%];
- udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, wskazujący na problemy rynku pracy [%];
- udział rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem na danym obszarze, określający poziom samowystarczalności ekonomicznej ludności [%];
- średni dochód na mieszkańca na danym obszarze w 2022 roku [zł];
- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2022 roku na danym obszarze;
- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2022 roku na danym obszarze z powodu ubóstwa;
- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2022 roku na danym obszarze z powodu bezrobocia;
- udział liczby niebieskich kart w ludności ogółem na danym obszarze;
- frekwencja w danym okręgu w wyborach parlamentarnych w 2019 roku [%];
- frekwencja w danym okręgu w I turze wyborów prezydenckich w 2020 roku [%];
- frekwencja w danym okręgu w II turze wyborów prezydenckich w 2020 roku [%];
- dynamika zmian liczby ludności [%];
- dynamika liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw [%];
- liczba mieszkań komunalnych na danym obszarze na 1000 mieszkańców;
- procent budynków mieszkalnych na danym obszarze posiadających kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem paliwa [%].

Na podstawie analizy wskaźnikowej dokonano podziału obszaru miasta Trzcianka do jednostek przestrzennych:

- centrum;
- Fałata – Domańskiego – Poniatowskiego;
- Kasprowicza;
- Leśne – XXX-lecia – Modrzewiowe;
- Obotryckie – Lelewela – Zacisze;
- Słowackiego.

Pozostałe jednostki przestrzenne na terenie gminy to:

- Biała (Kadłubek, Osiniec, Wapniarnia I i Wapniarnia III);
- Biernatowo;
- Górnica;
- Łomnica (Łomnica Pierwsza, Łomnica Folwark);
- Niekursko;
- Nowa Wieś (Rudka);
- Pokrzywno (Kępa);
- Przyłęki;
- Radolin;
- Runowo;
- Rychlik;
- Sarcz (Dłużewo);
- Siedlisko;
- Smolarnia;
- Stobno;
- Straduń (Gintorowo, Przyłęg);
- Teresin;
- Wrząca.

Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne takie jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto, aby uznać obszar za zdegradowany, jednocześnie należy stwierdzić występowanie co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych.

Przyjęta na potrzeby badania metodyka, dzięki zastosowaniu wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego) stanowiącego sumę wystandaryzowanych i pomnożonych przez wagi wskaźników, pozwala na dokonanie hierarchizacji obszarów pod względem nagromadzenia i stopnia natężenia zjawisk problemowych.

Poniżej przedstawiono obliczone wskaźniki wystandaryzowane w odniesieniu do średnich wartości dla gminy.

Tabela 1. Wskaźniki wystandaryzowane w odniesieniu do średnich wartości na terenie gminy Trzcianka.

jednostki przestrzenne	sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	wskaźnik sumaryczny
Słowackiego	-2,8	0,2	0,8	0,4	-1,4
Fałata, Domańskiego, Poniatowskiego	-4,3	-0,1	0,9	0,0	-3,5
Leśne, XXX-lecia, Modrzewiowe	1,4	0,0	0,0	-0,1	1,2
Kasprowicza	3,2	1,0	-0,3	1,2	5,2

jednostki przestrzenne	sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera środowiskowa	wskaźnik sumaryczny
centrum	0,8	0,1	-2,0	0,4	-0,7
Obotryckie, Lelewela, Zacisze	-0,5	-0,1	0,1	0,1	-0,3
Biała (Kadłubek, Osiniec, Wapniarnia I, Wapniarnia III)	2,1	-0,2	1,0	-0,1	2,9
Biernatowo	1,6	-0,1	0,3	0,1	1,9
Górnica	3,4	0,7	2,0	1,0	7,1
Łomnica (Łomnica Pierwsza, Łomnica Folwark)	-0,8	-0,1	1,0	-0,4	-0,3
Niekursko	-2,8	0,3	1,0	0,2	-1,3
Nowa Wieś (Rudka)	0,2	0,2	1,0	0,0	1,4
Pokrzywno (Kępa)	-0,3	0,0	1,0	0,2	1,0
Przyłęki	3,0	1,0	-0,3	0,7	4,4
Radolin	-3,5	-0,5	0,8	0,3	-2,9
Runowo	-0,6	0,9	2,0	0,9	3,2
Rychlik	0,9	-0,2	0,4	-0,1	0,9
Sarcz (Dłużewo)	-4,2	-0,3	1,0	-0,2	-3,7
Siedlisko	3,3	1,0	1,8	0,7	6,8
Smolarnia	-5,0	0,3	1,0	-0,3	-4,1
Stobno	-0,6	-0,2	0,9	-0,5	-0,5
Straduń (Gintorowo, Przyłęg)	-3,6	-0,6	1,0	-0,4	-3,5
Teresin	0,9	-0,1	1,0	0,0	1,8
Wrząca	1,6	0,7	2,0	0,9	5,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Trzcianki, Centrum Usług Społecznych, Powiatowego Urzędu Pracy, Komisariatu Policji, Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych własnych (stan na dzień 31.12.2022 r.).

Zgodnie z przyjętą metodyką wykonania badania delimitacyjnego za obszar zdegradowany należy uznać obszar o najwyższych wartościach wskaźnika sumarycznego, przy jednoczesnym wyraźnym nagromadzeniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej – dodatni poziom wskaźnika sumarycznego dla sfery społecznej oraz dodatni poziom przynajmniej jednego wskaźnika sumarycznego z pozostałych sfer.

Biorąc pod uwagę powyższe jako obszar zdegradowany uznane zostały następujące jednostki przestrzenne:

- Kasprowicza,
- Górnica,
- Przyłęki,
- Runowo,
- Siedlisko,

- Wrząca.

W wymienionych jednostkach stwierdzono koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, a jednocześnie występowanie problemów w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej lub środowiskowej.

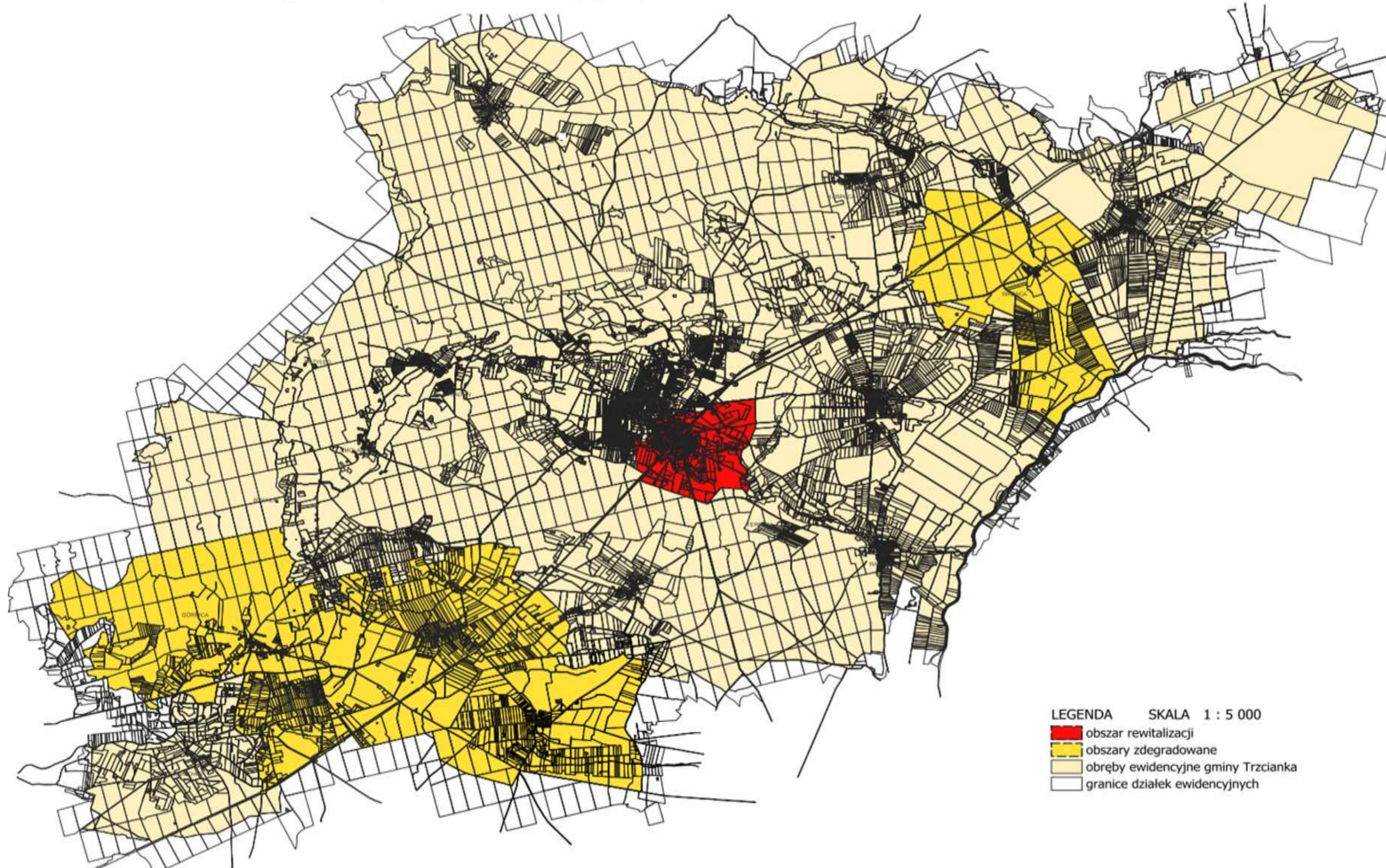
Tabela 2. Podobszary zdegradowane na terenie gminy Trzcianka.

podobszary zdegradowane	powierzchnia w ha	udział % powierzchni	ludność	udział % ludności
Kasprowicza	570	1,5	2667	11,6
Górnica	1945	5,2	135	0,6
Przyłęki	665	1,8	283	1,2
Runowo	1380	3,7	340	1,5
Siedlisko	2075	5,5	933	4,0
Wrząca	1737	4,6	148	0,6
OBSZAR ZDEGRADOWANY	8372	22,3	4506	19,5

Źródło: opracowanie własne (stan na dzień 31.12.2022 r.).

Rysunek 1. Obszary zdegradowane na terenie gminy Trzcianka.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Trzcianka

Źródło: opracowanie Urząd Miejski Trzcianki

Z analizy wskaźnikowej wynika, iż terenem najbardziej objętym degradacją jest jednostka przestrzenna Kasprowicza znajdująca się na terenie miasta Trzcianka.

Uzasadnienie ogólne:

- Znaczny udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze; wskazujący na zaawansowanie procesu starzenia się ludności;
- Znaczny udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem na danym obszarze, określający poziom samowystarczalności ekonomicznej ludności, a także dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej;
- Znaczny udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze; określający poziom samowystarczalności ekonomicznej ludności;
- Duży udział pustostanów handlowych w ogólnej liczbie nieruchomości budowlanych;
- Znaczny liczba interwencji policji na danym obszarze;
- Bardzo mała ilość działających podmiotów ekonomii społecznej na tym obszarze;
- Duży odsetek bezrobocia w stosunku do innych jednostek.

Na podstawie zebranych danych jednoznacznie stwierdzono, że koncentracja działań rewitalizacyjnych powinna mieć miejsce w podobszarze Kasprowicza. Obszar ten obejmuje następujące ulice: Adama Mickiewicza, Aleksandra Fredry, Fabryczna, Franklina Roosevelta, gen. Władysława Sikorskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Jana Matejki, Józefa Chełmońskiego, Kazimierza Przerwy–Tetmajera, Kolejowa, Kopernika, Łąkowa, Malczewskiego, os. Jana Kasprowicza, Rzeczna, Składowa, Słoneczna, Stanisława Staszica, Środowiskowa, Wiosny Ludów, Wspólna.

Rozdział 4 – Pogłębiona analiza wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie zebranych danych jednoznacznie stwierdzono, że koncentracja działań rewitalizacyjnych powinna mieć miejsce w podobszarze Kasprowicza. Uzasadnieniem takiego wyboru są poniżej zebrane informacje:

W podobszarze zidentyfikowano szczególnie złożoną sytuację problemową (największe natężenie negatywnych zjawisk takich jak: ubóstwo, znaczne bezrobocie, starzenie się społeczeństwa, marginalizacja społeczna, wzrost przestępczości, konieczność remontu dróg i konieczność poprawy powiązań komunikacyjnych oraz konieczność „uruchomienia” mieszkań wspomaganych), wymagającą koncentracji nakładów dla osiągnięcia pożądaných efektów. W poszczególnych jednostkach obszaru wiejskiego problemy społeczne dotyczą mniejszej liczby osób.

- 1) Podobszar pełni szczególną rolę w obsłudze całej gminy. Obok wymienionych czynników ze sfery społecznej, należy stwierdzić, że podobszar pełni szczególną rolę w zakresie zapewnienia mieszkańcom gminy podstawowej infrastruktury technicznej. Trzcianka jest także ważnym centrum komunikacyjnym gminy, a sam podobszar jest jednym z najważniejszych elementów komunikacyjnych – znajduje się tu bowiem dworzec PKP. Na podobszarze mają swoje siedziby także podmioty gospodarcze (piekarnie, stacja paliw, zakłady związane z obróbką aluminium).
- 2) Stwierdza się, że na obszarach wiejskich potrzeby rewitalizacji są niewspółmiernie niższe, niż na obszarze miejskim gminy. Obok niewielkiego natężenia problemów, istotny jest również

fakt koncentracji ludności. W jednostkach wiejskich efekt społeczny rewitalizacji byłby znacznie mniejszy, ponieważ objąłby niewielką liczbę ludności. Należy stwierdzić, że liczba ludności nawet największych jednostek wiejskich nie przekracza 5% ogólnej liczby ludności gminy, co w przypadku zalecanej koncentracji działań wskazuje na konieczność intensyfikacji działań w obszarze miejskim.

- 3) Obok informacji dotyczących kwestii społecznych i gospodarczych, istotny jest również charakter zabudowy. W mieście udział powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem wynosi 26%, a dla obszarów wiejskich jest to około 3%. Zabudowa w mieście często nie jest dostosowana do aktualnych potrzeb użytkowników.

Obszar rewitalizacji na terenie miasta Trzcianka (podobszar Kasprowicza) obejmuje następujące ulice: Adama Mickiewicza, Aleksandra Fredry, Fabryczna, Franklina Roosevelta, gen. Władysława Sikorskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Jana Matejki, Józefa Chełmońskiego, Kazimierza Przerwy–Tetmajera, Kolejowa, Kopernika, Łąkowa, Malczewskiego, os. Jana Kasprowicza, Rzeczna, Składowa, Słoneczna, Stanisława Staszica, Środowiskowa, Wiosny Ludów, Wspólna.

Po analizie wartości poszczególnych wskaźników opracowano pogłębioną analizę samego obszaru rewitalizacji i ujęto niekorzystne zjawiska w formie tabelarycznej (tabela poniżej). Ujęto w nim zdiagnozowane przyczyny degradacji oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, które to przekładają się na wizję wyznaczonego stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Tabela 3. Zestawienie zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji problemów, potrzeb i potencjałów.

Sfera	Główne problemy i deficyty występujące w obszarze rewitalizacji	Potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych problemów i deficytów występujących na obszarze rewitalizacji oraz jego potencjałów	Zidentyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji
Sfera społeczna	starzenie się społeczeństwa, marginalizacja potrzeb i problemów osób starszych i niepełnosprawnych, istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym	rozwój nowoczesnych usług społecznych i inicjatyw adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych, likwidacja wszelkich barier architektonicznych	aktywnie funkcjonujące grupy nieformalne, podmioty ekonomii społecznej i organizacje pozarządowe, dostępność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Centrum Usług Społecznych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie), możliwość samorealizacji osób starszych w grupach samopomocowych,
	niski poziom wykształcenia mieszkańców, brak uczestnictwa dzieci i młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych	poprawa poziomu wykształcenia mieszkańców, zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form animacji czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży szkolnej obszaru rewitalizacji, wspieranie organizacji pozarządowych przez samorząd w działaniach	duża liczba klubów sportowych i organizacji pozarządowych, dostępność (również popołudniami) infrastruktury oświatowej, wyposażenie placówek oświatowych na wysokim poziomie (nowoczesny sprzęt TIK, sportowy, laboratoryjno-

Sfera	Główne problemy i deficyty występujące w obszarze rewitalizacji	Potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych problemów i deficytów występujących na obszarze rewitalizacji oraz jego potencjałów	Zidentyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji
		na rzecz rodziny, wspieranie działań międzypokoleniowych, wspieranie przestrzeni dla uprawiania sportu, rozwój nowoczesnych usług społecznych i inicjatyw adresowanych do osób młodych	przyrodniczy), aktywne grupy nieformalne
	stosunkowo duży odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł utrzymania	zwiększenie poziomu integracji i aktywności społeczno-zawodowej osób i/lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społeczno-zawodowym, poprawa samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych	wsparcie ze strony władz gminy w zakresie promocji tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
	utrzymujące się bezrobocie, w tym długotrwałe pozostawanie bez pracy	rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie (filia w Trzciance), podjęcie intensywnych działań zmierzających do przeciwdziałania problemom bezrobocia, niepełnosprawności i z tym związanego zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego	doradztwo edukacyjne i zawodowe prowadzone przez Centrum Usług Społecznych, kontynuacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie filia w Trzciance i podmiotami ekonomii społecznej przy aktywizacji zawodowej, partnerstwa lokalne
	koncentracja przestępczości na obszarze rewitalizacji (tzw. Niebieskie Karty)	realizacja tematycznych warsztatów, podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego, monitoring, oświetlenie	działalność Straży Miejskiej i Policji w zakresie utrzymania porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli
	niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i społecznym	utworzenie miejsca, przestrzeni do realizacji działań społecznych i obywatelskich w połączeniu z podniesieniem jakości komunikacji; promocja i wykreowanie nowych postaw społecznych i inicjatyw, ogólne wzmocnienie tożsamości mieszkańców, promocja postaw obywatelskich	aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe działające w całej gminie, mobilne usługi społeczne, dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna, usługi realizowane przez Centrum Usług Społecznych
Sfera gospodarcza	bariery rozwoju i funkcjonowania mikro i małych przedsiębiorstw związane z systemem podatkowym i niskimi dochodami z prowadzonej	wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta poprzez nowe zagospodarowanie, terenu przy Parku 1 Maja i stworzenie nowych miejsc parkowania, poprawa	ogólnodostępna przestrzeń publiczna Parku 1 Maja i terenów przyległych, ciągły rozwój edukacji zawodowej i przedsiębiorczości,

Sfera	Główne problemy i deficyty występujące w obszarze rewitalizacji	Potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych problemów i deficytów występujących na obszarze rewitalizacji oraz jego potencjałów	Zidentyfikowane potencjały obszaru rewitalizacji
	działalności, bariery w dynamice gospodarczej	komunikacji i połączeń transportu zbiorowego.	
Sfera środowiskowa	duże natężenie ruchu, emisja komunikacyjna, zły stan techniczny zabytkowych kamienic, nieekologiczne źródła ciepła,	poprawa stanu nawierzchni dróg i ciągów komunikacyjnych, usprawnienie i zamiana organizacji ruchu kołowego, poprawa jakości terenów publicznych (w tym terenów rekreacji i wypoczynku, udział terenów zieleni), remont zabytkowych kamienic i innych budynków	dobre położenie obszaru rewitalizacji, dostępne programy dopłat do wymiany źródeł, ogrzewania i dociepleń, duży udział terenów zielonych
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	zaburzone przestrzenie architektoniczne, brak atrakcyjnych przestrzeni do tworzenia inicjatyw funkcjonalnych oraz łączących funkcje komunikacyjne i rekreacyjne	modernizacja przestrzeni publicznych w celu nadania im funkcji rekreacyjnych, prace nad podniesieniem jakości transportu zbiorowego	duży obszar rewitalizacji jest atrakcyjnym miejscem rozwoju funkcji miejskich
	niewystarczająca liczba mieszkańców komunalnych	rozwiązanie problemu małej ilości mieszkańców, w tym poprzez rewitalizację budynków	duży obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę wskazane lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu samego obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych. Określona wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji stanowi wypadkowy wektor aspiracji władz samorządowych, mieszkańców zamieszkujący obszar rewitalizacji i pozostałych interesariuszy rewitalizacji, obrazujący docelowy stan obszaru po przeprowadzeniu całkowitego procesu rewitalizacji.

Wizja stanowi także osobliwy obraz celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Wizja ta jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce. Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam podmioty ekonomii społecznej, grupy nieformalne i samopomocowe, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem. Przyjmując powyższe założenia, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2030 roku brzmi:

Obszar rewitalizacji w Trzciance jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, prowadzenia biznesu i wypoczynku, z nowoczesną i funkcjonalną infrastrukturą, zamieszkiwanym przez aktywną społeczność. Jego rozwój przebiega w harmonijny sposób, rozwija się międzypokoleniowość. Zasoby naturalne, kulturowe i kapitał społeczny są jednym z motorów rozwoju lokalnego i stanowią podstawę aktywizacji i integracji wszystkich mieszkańców. Skala problemu wykluczenia społecznego została znacznie ograniczona, a likwidacja problemów przestrzennych i komunikacyjnych umożliwiła ciągłe kreowanie nowych potencjałów rozwojowych. Powstały nowe inicjatywy społeczne, wzrosły dochody mieszkańców a także poprawił się wizerunek rewitalizowanej części gminy (wygląd kamienic, zabytków).

Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych mieszkańcy Trzcianki stanowią świadome, aktywne i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie. Obserwuje się pozytywny wpływ procesu rewitalizacji zarówno na mieszkańców obszaru, ale także całej społeczności gminy, która korzysta z zaadaptowanych przestrzeni do pełnienia funkcji społecznych (np. teren Parku 1 Maja, centrum międzypokoleniowe, „Dolinki Miłości”). Organizowane są cykliczne wydarzenia kulturalne i integracyjne, które pozwalają na aktywizację mieszkańców i twórcze spędzanie czasu wolnego. Oferta zajęć, szkoleń i warsztatów kierowanych do różnych grup wiekowych sprzyja integracji rówieśniczej oraz międzypokoleniowej, zapobiegając przez to wykluczeniu społecznemu. Rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu wpływa pozytywnie na poprawę jakości życia młodzieży, która osiąga także lepsze wyniki w nauce dzięki różnorodnym zajęciom pozalekcyjnym, integruje się i aktywizuje. Spotkania różnych grup lokalnej społeczności inicjowane są oddolnie, wynikają z wewnętrznej potrzeby danej grupy i działalności lokalnych liderów. Ożywione w wyniku procesu rewitalizacji obiekty (kamienice, zabytki) i przestrzenie, przyciągają wszystkich mieszkańców gminy Trzcianka. Są przyjazne wszystkim mieszkańcom, również tym ze szczególnymi potrzebami, a zagospodarowane tereny zielone zachęcają do wypoczynku, poprawiają klimat Trzcianki i zwiększają jego odporność na zmiany klimatyczne poprzez redukcję tzw. efektu miejskiej wyspy ciepła. Wyremontowane i zagospodarowane obiekty stanowią kolejną wizytówkę miasta, świadczą o jego dziedzictwie historycznym i wzmacniają poczucie lokalnej tożsamości, poprawiają komunikację. Większa dostępność przestrzenna i infrastrukturalna usług społecznych, kulturalnych, a także infrastruktury podnosi jakość życia, przyciągając nowych mieszkańców do Trzcianki, i zachęca pozostałych do dbania o wspólne przestrzenie oraz aktywnej działalności na rzecz lokalnej społeczności. Mieszkańcy szczególnie angażują się wśród wspólnot sąsiedzkich, grup samopomocowych, organizacji obywatelskich, samodzielnie kreując atrakcyjne przestrzenie, w których organizują pikniki, spotkania ze znajomymi, warsztaty, dbając jednocześnie o przestrzeń publiczną i chroniąc środowisko. Wyższe kompetencje oraz nowi mieszkańcy pozytywnie wpływają na rynek pracy, zwiększając różnorodność nowych dostępnych usług i miejsc pracy oferujących atrakcyjne wynagrodzenie. Obszar rewitalizacji odznacza się także wysoką jakością środowiska przyrodniczego, a mieszkańcy i przedsiębiorstwa rozwijają się

prężnie dzięki sprawnej i funkcjonującej infrastrukturze. Wzrost bezpieczeństwa oraz atrakcyjności przestrzeni w ostateczności spowodował zwiększenie liczby mieszkańców Trzcianki.

Rozdział 5 – Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Ważnym etapem sporządzania programu rewitalizacji jest wyznaczenie celów rozwojowych i przypisanych im kierunków działań. Punktem wyjścia do określania celów były w szczególności:

- Strategia Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030, przyjęta uchwałą Nr VI/41/15 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 26 lutego 2015 r.,
- Program Rewitalizacji Gminy Trzcianka na lata 2017-2023 przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/335/17 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 28 września 2017 r.,
- inne gminne dokumenty strategiczne, planistyczne, programowe (w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianka przyjęte uchwałą Nr XLIX/324/13 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 11 lipca 2013 r. oraz Program Ochrony Środowiska dla gminy Trzcianka na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024),
- zasady, cele i działania wskazane w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Wielkopolska 2020 przyjętej Uchwałą Nr 5941/2018 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 5 października 2018 r. oraz Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego przyjętego Uchwałą NR V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.,
- sformułowana w programie wizja rozwoju, a także wnioski wynikające z opracowanej części diagnostycznej,
- wyniki konsultacji, prac warsztatowych z interesariuszami, pracownikami Urzędu Miejskiego Trzcianki, stanowiące formę uspołecznienia procesu opracowania programu rewitalizacji.

Do poszczególnych celów określono kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym, mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Biorąc pod uwagę problemy i potrzeby oraz istniejące potencjały obszaru rewitalizacji, w poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze cele rewitalizacyjne i kierunki działań.

Tabela 4. Cele i kierunki rewitalizacji.

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji
Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym więzi sąsiedzkich	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie i kształtowanie polityki społecznej, w tym polityki senioralnej, ukierunkowanej na integrację społeczną i przeciwdziałanie dziedziczeniu problemów, • wykorzystanie potencjału oświaty do integracji społecznej, • podnoszenie poziomu edukacji i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w tym ze szczególnymi potrzebami,

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji
	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie aktywności społecznej, • nadanie nowych funkcji społecznych i kulturalnych bazujących na potencjale istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, wpływających na wzrost aktywności społecznej, • zwiększenie atrakcyjności i dostępności wydarzeń i inicjatyw realizowanych na podobszarze rewitalizacji.
<p>Cel 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie inicjatywy lokalnych przedsiębiorców, w tym przedsiębiorców z branży kreatywnej oraz tradycyjnych rzemiosł, • działania wspierające edukację zawodową, w tym staże i praktyki u lokalnych przedsiębiorców, • tworzenie przestrzeni dla działalności gospodarczej, • wspieranie konkurencyjności prowadzenia działalności gospodarczych.
<p>Cel 3. Bezpieczna i dostępna przestrzeń z zachowaniem dziedzictwa kulturowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni mieszkaniowych i publicznych, • poprawa standardu zasobów mieszkaniowych, w tym również przestrzeni podwórkowych, • poprawa stanu technicznego dróg i chodników, • poprawa funkcjonalności komunikacji w obrębie obszaru rewitalizacji, w tym rozwój dróg rowerowych, • poprawa standardu technicznego budynków mieszkalnych i usługowych w obszarze zamieszkania, z uwzględnieniem podniesienia ich efektywności energetycznej oraz zasilania odnawialnymi źródłami energii, • adaptacja terenów kolejowych na strefę aktywności gospodarczo- społecznej, • zachowanie i wzmocnienie potencjału dziedzictwa kulturowego w kształtowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji.
<p>Cel 4. Ochrona środowiska poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie odporności na zjawiska kryzysowe wywołane przez zmiany klimatu, w szczególności zwiększanie zdolności przestrzeni do zatrzymywania wody, • poprawa jakości i dostępności do terenów zielonych, w tym tworzenie rozwiązań takich jak parki kieszonkowe, zielone enklawy, ogrody dachowe, łąki kwietne,

Cele rewitalizacji	Kierunki rewitalizacji
	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie konsekwentnej preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego z uwzględnieniem dostosowania do zmian klimatycznych, • działania na rzecz ograniczenie niskiej emisji, między innymi poprzez inwestycje wymiany źródeł ciepła i termomodernizacje.

Opracowanie: Urząd Miejski Trzcianki

Rozdział 6 – Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W niniejszym rozdziale określono przedsięwzięcia¹ i projekty² rewitalizacyjne, które warunkują prawidłowe wdrożenie zaplanowanych w ramach programu rewitalizacji celów i kierunków działań. W dłuższej perspektywie ich realizacja, poprzez stopniowe wyprowadzanie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej, ma pomóc w osiągnięciu zamierzonej wizji rewitalizacji, pożądanego obrazu obszaru rewitalizacji Trzcianki.

Projekty podstawowe tworzą działania, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Projekty uzupełniające obejmują działania dodatkowe, które mają wzmocnić interwencję. Ich realizacja jest również potrzebna, choć nie jest konieczna, dla osiągnięcia celów.

Podrozdział 6.1 – Podstawowe przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne

Podczas prowadzenia naboru przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, mieszkańcy mogli zgłaszać swoje pomysły i inicjatywy, określając dokładny zakres proponowanego działania. Formularz adresowany był do:

- osób fizycznych;
- instytucji publicznych;
- organizacji pozarządowych, kół, klubów;
- podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji.

Zgłaszane przedsięwzięcia zlokalizowane są na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Trzcianka. Są kompleksowe i przekrojowe - ujmują działania w sposób kompleksowy tak, aby nie pominąć żadnego z aspektów życia społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego oraz technicznego, związanych z jego lokalizacją oraz oddziaływaniem na otoczenie.

Podstawowe przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne, które przedstawiono poniżej, to zintegrowane działania, w wyniku ich realizacji powstanie modelowa przestrzeń publiczna, która

¹ Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

² Projekt rewitalizacyjny - projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów.

będzie kolejną wizytówką miasta i równocześnie miejscem, w którym mieszkańcy z przyjemnością będą pracować, wypoczywać i chcieć spędzić czas wolny.

Projekt nr 1

1. **Nazwa przedsięwzięcia:** Rewitalizacja budynku byłego banku na cele administracji publicznej i usług społecznych wraz z poprawą dostępności (parking + droga dla rowerów).
2. **Podmiot realizujący przedsięwzięcie:** Gmina Trzcianka
3. **Podstawowe informacje o przedsięwzięciu:**

Teren na którym będzie realizowane przedsięwzięcie zlokalizowany jest przy ul. Sikorskiego 11 oraz wzdłuż ciągu ulic Sikorskiego-Chełmońskiego-Kopernika. Dotyczy działek nr: 2028/1, 2029, 2030/2, 2030/1, 2031, 2032/1, 2032/2, 2052, 2041, 2050, 2048, 2049, 2146/1, 2147/1, 2148/1, 743, 735/5, 735/6, 734/4, 734/3.

Rysunek 2. Lokalizacja przedsięwzięcia.

Obszar tematyczny przedsięwzięcia: przestrzenno-funkcjonalny.

4. Opis przedsięwzięcia:

Projekt polega na rewitalizacji opuszczonego budynku po byłym banku z przeznaczeniem na pełnienie funkcji budynku administracji publicznej oraz świadczenia usług społecznych.

Elementem projektu będzie zarówno rewitalizacja samego obiektu, jak i poprawa dostępności do niego poprzez budowę parkingu buforowego oraz drogi dla pieszych i rowerów prowadzącej do obiektu wzdłuż ul. Chełmońskiego i Kopernika. Zmodernizowana zostanie również nawierzchnia jezdni tych ulic.

Budynek po byłym Banku od przeszło 10 lat ulega degradacji. Obecny właściciel jest gotów zamienić się nieruchomością i pozbyć się budynku na rzecz gminy. Administracja publiczna gminna i powiatowa stale się rozwijają świadcząc coraz szerszy zakres usług dla mieszkańców, co wpływa na ciągłe zwiększanie się zapotrzebowania przestrzennego.

Jednocześnie celem poprawienia komfortu nie tylko pracy, ale i obsługi mieszkańców niezbędne są inwestycje i nakłady w przestrzeń obsługową. Zrewitalizowany budynek mógłby pełnić funkcję nowej siedziby delegatury powiatu czarnkowsko-trzcianieckiego bądź urzędu stanu cywilnego i straży miejskiej.

Poprawa dostępności do obiektu jest działaniem komplementarnym. Obecnie użytkowany parking jest zbyt mały w kontekście zwiększającej się ilości osób komunikujących się pojazdami mechanicznymi. Ponadto od strony ul. Chełmońskiego brak jest bezpiecznej możliwości poruszania się pieszo czy rowerzysty.

5. Zakres przedsięwzięcia:

Realizacja wpłynie na poprawę obsługi wszystkich mieszkańców gminy przez administrację publiczną. Zadanie pozwoli mieszkańcom Trzcianki realizować swoje potrzeby w zakresie zadań administracji powiatowej w centrum miasta, a nie na jego końcu tudzież w Czarnkowie. Projekt jest skierowany zatem do wszystkich 23 tys. mieszkańców gminy, którzy korzystają z usług publicznych.

6. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

- 1 obiekt kubaturowy poddany rewitalizacji,
- 500mb ciągów rowerowych, 300mb ciągów pieszych,
- Parking na 40 miejsc do parkowania, w tym 2 dla niepełnosprawnych, 1 dla rodziców z dziećmi.

7. Szacunkowy kosztorys: 18 mln zł (5 mln zł zadania drogowe, 13 mln zł adaptacja budynku).

8. Opis działań zapewniających dostępność osób ze szczególnymi potrzebami w ramach przedsięwzięcia:

Obiekt stanie się w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami. Drogi i ciągi komunikacyjne zostaną pozbawione barier dzięki budowie dróg dla pieszych i rowerów, których obecnie nie ma.

Na obszarach, dla których zakłada się pierwszeństwo ruchu pieszo, planuje się zachowanie ciągłości nawierzchni chodnika na przejściach przez jezdnię, w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych oraz ułatwienia orientacji, zwłaszcza dla osób ze specjalnymi potrzebami w zakresie narządu ruchu i wzroku.

Parking buforowy będzie wyposażony w miejsca dla osób z niepełnosprawnością oraz rodziców z małymi dziećmi.

9. Aktualny stan:

Rysunek 3. Przykład stanu technicznego dróg i terenów zieleni

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 4. Stan techniczny budynku po byłym banku.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 5. Przykład stanu technicznego dróg.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024

Projekt nr 2

1. **Nazwa przedsięwzięcia:** Zwiększenie dostępności Dolinki Miłości jako miejsca aktywnej rekreacji – adaptacja przestrzeni zielonych do potrzeb lokalnej społeczności.
2. **Podmiot realizujący przedsięwzięcie:** Gmina Trzcianka
3. **Podstawowe informacje o przedsięwzięciu:**

Teren objęty projektem położony jest w południowej części miasta Trzcianki, między ulicami: Łąkową, Wieleńską i Staszica. Od strony wschodniej odgradza go linia kolejowa, od północnej osiedla mieszkaniowe, a od południowej ogródki działkowe. Swoim zasięgiem obejmuje całkowitą powierzchnię 6 działek o nr: 2691, 2693, 3002, 3001, 2986, 2987 i częściowo 3 działek geodezyjnych o nr: 2645, 2650, 2692.

Przez środek projektowanego terenu przebiega ciek wodny będący dopływem rzeki Trzcinicy.

Rysunek 6. Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar tematyczny przedsięwzięcia: środowiskowy.

4. Opis przedsięwzięcia:

Projekt polega na rewitalizacji terenów zieleni celem zwiększenia ich dostępności dla mieszkańców. Nowo oddana przestrzeń miałyby stać się miejscem aktywnej rekreacji i spędzania czasu wolnego.

Elementem projektu będzie zarówno rewaloryzacja cech środowiskowych terenu, jak i zagospodarowanie małą architekturą.

Park Dolinka Miłości zaprojektowano z zachowaniem naturalnych walorów istniejącego krajobrazu.

Projekt minimalnie ingeruje w środowisko, zachowuje naturalną, istniejącą szatę roślinną, nie zmienia ukształtowania terenu, wykorzystując jednocześnie jego walory do stworzenia miejsc wypoczynku biernego i aktywnego. Uwzględniając istniejące ciągi piesze i dokładając ciągi zlokalizowane w MPZP, w celu umożliwienia swobodnego poruszania się, poprzez teren Parku poprowadzono ciągi komunikacyjne, które łączyć będą istniejące drogi - ul. Łąkową i ul. Sikorskiego – z terenami zieleni.

Dzięki temu powstanie pętla dróg pieszo - rowerowych pozwalająca obejść Park niezależnie od punktu startu. Wychodząc jednocześnie naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, umożliwiono również dojście do ogródków działkowych, które sąsiadują bezpośrednio z Parkiem.

Ciągom komunikacyjnym towarzyszy istniejąca zieleń naturalna oraz projektowana, której koncentracja następuje w obrębie wytyczonych placów rekreacyjnych w ilości 5 szt. Park wzbogacony zostanie o elementy nawiązujące do jego nazwy tzn., elementy związane z miłością, takie jak tablice z cytatami o miłości, logotypy z sercem na wszystkich urządzeniach małej architektury oraz element rzeźbiarski w postaci serca jako tła do fotografii na tle natury.

Całość założenia jest przyjazna dla środowiska, podkreśla jego walory i uzupełnia w sposób nieinwazyjny zarówno szatę roślinną, jak i ukształtowanie terenu.

5. Zakres przedsięwzięcia:

Z parku korzystać będą mogli wszyscy mieszkańcy Trzcianki oraz odwiedzający. Bezpośrednio najbardziej skorzystają z niego mieszkańcy największego trzcieńskiego osiedla – os. Słowackiego oraz mieszkańcy południowej części miasta, w tym właściciele ogrodów działkowych Słonecznik oraz Malwa, jak również podróżni oczekujący na pociąg lub autobus.

Projekt jest kierowany do wszystkich grup wiekowych i niezależnie od płci.

Rewitalizacja i udostępnienie terenów zieleni dla mieszkańców największego blokowiska jest prostą drogą ucieczki od efektu miejskiej wyspy ciepła i szansą dla 10 tys. osób zamieszkujących w promieniu 1 kilometra od planowanego EkoParku na skorzystanie z naturalnego korytarza ekologicznego.

6. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

- zachowanie walorów terenu oraz podkreślenie jego naturalnego charakteru poprzez minimalną ingerencję w jego ukształtowanie;
- otoczenie zielenią wytyczonych w projekcie terenów rekreacyjnych rodzimymi gatunkami drzew i krzewów;
- użycie elementów wykonanych z naturalnych materiałów, tj.: drewno, stal, i stal typu corten, kamień oraz materiałów pochodzących z recyklingu;
- wyposażenie placów rekreacyjnych w urządzenia służące wypoczynkowi, urządzenia sportowe, gry i tablice edukacyjne oraz elementy rzeźbiarskie;
- zaprojektowanie punktów aktywności mieszkańca na wydzielonych w terenie podestach łączących funkcje sportowe, rekreacyjne i edukacyjne;
- zapewnienie atrakcyjności terenu dla osób z różnych grup wiekowych i o różnym stopniu sprawności fizycznej.

7. Szacunkowy kosztorys: 4,5 mln zł.

8. Opis działań zapewniających dostępność osób ze szczególnymi potrzebami w ramach przedsięwzięcia:

Szlaki pieszo-rowerowe będą posiadały odpowiednią szerokość (min. 90 cm), aby osoby poruszające się na wózku inwalidzkim mogły bezpiecznie się poruszać.

Schody terenowe będą dopuszczalne jedynie w wyjątkowych sytuacjach i tylko wówczas, kiedy występują znaczne różnice w topografii terenu i nie ma możliwości utworzenia terenowych pochylni. Ze względów bezpieczeństwa wzdłuż schodów lub innych niebezpiecznych miejsc np. stromych stoków planowane jest zainstalowanie poręczy dla osób ze specjalnymi potrzebami zarówno w zakresie narządu ruchu, jak i wzroku.

Rodzaj materiału wykorzystywanego do pokrywania szlaków sprawi, że nawierzchnia będzie twarda i stabilna, tak aby materiał nawierzchni nie ulegał przesunięciu pod naciskiem pracy kół wózka inwalidzkiego.

9. Aktualny stan:

Rysunek 7. Przykład stanu terenu zielonego- Dolinki Miłości.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 8. Przykład stanu terenu zielonego Dolinki Miłości.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 9. Przykład stanu terenu zielonego Dolinki Miłości.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Projekt nr 3

1. **Nazwa przedsięwzięcia:** Adaptacja obiektów biurowo-gospodarczych na cele utworzenia centrum międzypokoleniowego wraz z poprawą dostępności komunikacyjnej os. Kasprowicza.
2. **Podmiot realizujący przedsięwzięcie:** Gmina Trzcianka
3. **Podstawowe informacje o przedsięwzięciu:**

Teren na którym będzie realizowane przedsięwzięcie zlokalizowany jest na działkach o numerach: 2157/1, 2158/1, 2157/2, 2158/2, 2161, 2160, 2154, 2281, 2283, 2284, 2250, 2278, 2297/1, 2291, 2289 (woda), 2145 (woda), 2249 (tory), 2157/2 (budynek przeznaczony na centrum międzypokoleniowe przy ul. Kopernika).

Rysunek 10. Lokalizacja przedsięwzięcia.

Obszar tematyczny przedsięwzięcia: społeczny i przestrzenno-funkcjonalny.

4. Opis przedsięwzięcia:

Rewitalizacja zieleni oraz przestrzeni, włącznie z utworzeniem nowych przestrzeni społecznych (centrum międzypokoleniowe) w budynku po byłej firmie budowlanej sąsiadującej z rzeczką Trzcinicą połączone z poprawą dostępności komunikacyjnej do tego obiektu od strony ul. Kasprowicza.

Właściciel prywatny jest gotów zamienić się z gminą działkami celem przekazania swoich własności pod cele społeczne i ich zaadaptowania na centrum międzypokoleniowe.

W ramach centrum funkcjonować będzie dom całodobowej opieki senioralnej oraz miejsce opieki nad dziećmi do lat 3. W przyszłości być może również przedszkole. Miejsce będzie posiadało również dużą strefę zieloną, ogrodową pozwalającą na spacer wzdłuż ciek wodnego znajdującego się w pobliżu.

Projekt obejmuje również poprawę dostępności do tego miejsca w formie modernizacji ul. Kasprowicza jako alternatywnego dojazdu od strony południowej miasta. Miejsce przysłuży się m.in. 700 pracownikom firmy Hydro, którzy mając dzieci lub rodziców w wieku odpowiadającym działalności Centrum będą mogli oddać ich pod opiekę w pobliżu miejsca pracy.

5. Zakres przedsięwzięcia:

Projekt służyć będzie kilku grupom społecznym:

- seniorzy (oraz ich dzieci), którzy będą mogli korzystać z miejsca poświęconego ich aktywności, spędzaniu czasu;
- dzieci (oraz ich rodzice), które otrzymają nowe miejsce opieki, przestrzeń dla ich rozwoju;
- mieszkańcy obszaru, którzy skorzystają na poprawie infrastruktury komunikacyjnej, którą poruszać się będą nie tylko korzystający z centrum międzypokoleniowego;
- pracownicy firmy Hydro, którzy skorzystają z tej formy opieki w pobliżu ich zakładu pracy.

6. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

- 60 miejsc opieki dla seniorów;
- 100 miejsc opieki dla dzieci;
- 15 miejsc pracy;
- 1 złożony budynek kubaturowy poddany rewitalizacji;
- 650mb dróg poddanych modernizacji.

7. Szacunkowy kosztorys: 14 mln zł (5 mln zł część drogowa, 9 mln zł adaptacje budynku na nowe cele społeczne).

8. Opis działań zapewniających dostępność osób ze szczególnymi potrzebami w ramach przedsięwzięcia:

Nowopowstałe centrum będzie w pełni dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi przepisami. Modernizacja ciągu komunikacyjnego pozwoli w bezpieczny sposób dotrzeć każdemu do centrum, planuje się zachowanie ciągłości nawierzchni chodnika na przejściach przez jezdnię, w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych oraz ułatwienia orientacji, zwłaszcza dla osób ze specjalnymi potrzebami w zakresie narządu ruchu.

9. Aktualny stan:

Rysunek 11. Stan techniczny drogi – osiedle Kasprowicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 12. Przykład stanu terenu zielonego- osiedle Kasprowicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 13. Stan techniczny drogi- osiedle Kasprowicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 14. Stan techniczny drogi- osiedle Kasprowicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Projekt nr 4

1. **Nazwa przedsięwzięcia:** Program modernizacji zabytkowych kamienic w sercu Trzcianki.
2. **Podmiot realizujący przedsięwzięcie:** Gmina Trzcianka
3. **Podstawowe informacje o przedsięwzięciu:**

Teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie zlokalizowany jest przy ulicach: ul. Sikorskiego, ul. Mickiewicza, ul. Staszica.

Rysunek 15. Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar tematyczny przedsięwzięcia: społeczny.

4. Opis przedsięwzięcia:

Projekt polega na dotowaniu modernizacji kamienic przy założeniu wykonania muralu na jednej ze ścian szczytowych. Gmina Trzcianka w ramach środków dedykowanych rewitalizacji zamierza uruchomić program wspierania termorenowacji kamienic znajdujących się w obszarze rewitalizacji.

Termorenowacja ma polegać na ociepleniu i odnowieniu ścian i fasad budynków, przy założeniu, że przekazane przez gminę wsparcie będzie połączone z udostępnieniem przez daną wspólnotę ściany szczytowej na realizację historycznych murali (w uzgodnieniu z konserwator zabytków).

5. Zakres przedsięwzięcia:

Z projektu skorzystają właściciele lokali w nieruchomości wielorodzinnych, wspólnoty mieszkaniowe oraz osoby, które wynajmują w tych lokalach swoje mieszkania.

Projektem zainteresowane będą również osoby, które żyją, podróżują, przemieszczają się wzdłuż głównych ulic obszaru rewitalizacji. Wpłyne on bowiem na poprawę ich wizerunku i estetykę przestrzeni.

6. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

- 10 zrewitalizowanych kamienic;
- 100 mieszkańców w zrewitalizowanych kamienicach;
- 10 nowych murali.

7. Szacunkowy kosztorys: 3,5 mln zł.

8. Opis działań zapewniających dostępność osób ze szczególnymi potrzebami w ramach przedsięwzięcia:

Program w swoim zakresie będzie mógł obejmować dostosowanie poszczególnych lokali do potrzeb osób o obniżonej mobilności w razie takiego zapotrzebowania.

9. Aktualny stan:

Rysunek 16. Kamienica przy ul. Sikorskiego 16

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 17. Kamienica przy ul. Mickiewicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Rysunek 18. Kamienica przy ul. Mickiewicza

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Projekt nr 5

- 1. Nazwa przedsięwzięcia:** Rewitalizacja obszaru parkowego i otoczenia Parku 1 Maja w Trzciance.
- 2. Podmiot realizujący przedsięwzięcie:** Gmina Trzcianka
- 3. Podstawowe informacje o przedsięwzięciu:**

Teren na którym będzie realizowane przedsięwzięcie zlokalizowany jest na działkach o numerach: 1995/1, 1963/1, 1964, 1965, 1966, 1962/2, 1961/2, 1955, 1954, 1953/2, 1963/2, 1994/1, 1997. Budynek przeznaczony do renowacji znajduje się przy ul. Sikorskiego 16.

Rysunek 19. Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar tematyczny przedsięwzięcia: społeczny, środowiskowy.

4. Opis przedsięwzięcia:

Rewitalizacja zieleni oraz przestrzeni, włącznie z utworzeniem nowych przestrzeni mieszkalnych w budynku po byłej drukarni sąsiadującej z parkiem. Projekt będzie polegał na adaptacji budynku prywatnego, który gmina może uprzednio wykupić i zrealizować tam nowe lokale mieszkalne.

Jednocześnie projekt obejmuje adaptację terenów zieleni Parku 1 Maja i jego otoczenia. Utworzenie strefy parkingowej i kulturalno-społecznej (w formie modernizacji muszli koncertowej) zgodnie z obecnym nieformalnym użytkowaniem terenu i zapisami MPZP, który musiałyby ulec drobnym modyfikacjom.

5. Zakres przedsięwzięcia:

Z projektu skorzystają mieszkańcy centrum miasta i je odwiedzający. Jak również nowi mieszkańcy zaadaptowanego pustostanu. Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 3 i pracownicy Centrum Usług Społecznych, odwiedzający Park i goście wydarzeń kulturalnych odbywających się w Muszli koncertowej.

6. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji:

- 17 lokali komunalnych;
- 40 miejsc parkingowych;
- 1 zmodernizowany obiekt kulturalny;
- Zrewitalizowany ok. 1ha zieleni.

7. **Szacunkowy kosztorys:** 8 mln zł (2 mln zł tereny zieleni, 6 mln zł adaptacja budynku mieszkalnego).

8. Opis działań zapewniających dostępność osób ze szczególnymi potrzebami w ramach przedsięwzięcia:

Budynek zostanie zaadaptowany zgodnie z zapisami ustawy o dostępności i będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Przestrzeń parkowa i parkingowa zostanie wyrównana i

doprowadzona do możliwości używalności również dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, dzięki zastosowaniu takich materiałów, aby nawierzchnia była twarda i stabilna.

9. Aktualny stan:

Rysunek 20. Park 1 Maja w Trzciance

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 24.04.2024 r.

Podrozdział 6.2 – Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przewiduje się, że w ramach procesu rewitalizacji realizowane będą także inne przedsięwzięcia - uzupełniające w stosunku do projektów i przedsięwzięć ujętych na liście projektów podstawowych, których realizacja wzmocni oddziaływanie programu. Projekty te, obejmujące głównie sferę społeczną, realizowane będą poprzez Centrum Usług Społecznych. Z uwagi na trudność precyzyjnej identyfikacji tych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie zostały one określone w sposób zindywidualizowany, jednak z uwagi na ich oczekiwaną rolę w wypełnianiu celów programu rewitalizacji ich typy zostały przedstawione w sposób ogólny. Są to w większości działania wskazane także w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023-2028.

Tabela 5. Możliwości korzystania środków zewnętrznych na realizację projektów uzupełniających.

Nazwa programu	Cel programowy
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2021–2027	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Wielkopolski.
Rządowy Program Aktywni+	Poprawa jakości życia seniorów.
Programy i zadania PFRON	Wspieranie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021–2027	Wspieranie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i miast do 20 tys. mieszkańców.
Realizacja zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	Działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii.
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Działania na rzecz realizacji inicjatyw obywatelskich i oddolnych.
Programy Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie pilskim	Działania na rzecz rozwoju organizacji pozarządowych i pozostałych podmiotów ekonomii społecznej a także wspieranie budowania partnerstw.
Programy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu	Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia (organizacja szkoleń zawodowych, kursów, stażów).
Programy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego	Działania na rzecz infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej.
Programy fundacyjne (różne)	W zależności od dedykowanego konkursu, do wykorzystania głównie w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.

Źródło: Opracowanie własne

Środki finansowe, które mogą być przeznaczone na realizację poszczególnych celów i zadań zawartych w niniejszej Strategii, przeznaczone będą, co rok, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych, wyznaczonych do ich realizacji.

Dodatkowo gmina Trzcianka zgłosiła projekty w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Miejskiego obszaru Funkcjonalnego Piły. Są to następujące przedsięwzięcia:

- a) „Akcja edukacja – Podniesienie wiedzy i kluczowych kompetencji dzieci, młodzieży i nauczycieli na terenie gminy Trzcianka”. Zakres projektu obejmuje wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego;
- b) „Silna rodzina - Kompleksowe wsparcie młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym z gminy Trzcianka”. Zakres projektu promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

Zakłada się, że dzięki przeprowadzonej w gminie rewitalizacji i planowanej budowie dla podmiotów ekonomii społecznej i grup nieformalnych, przestrzeni do realizacji działań społecznych, wnioskodawcy uzyskają możliwość dalszego aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych publicznych i prywatnych źródeł finansowania na realizację projektów, które będą zgodne z charakterem działalności podjętych w zrealizowanych przestrzeniach.

Rozdział 7 – Indykatywne ramy finansowe

W poniższej tabeli wskazano indykatywne wielkości środków finansowych w podziale na źródła finansowania.

Tabela 6. Indykatywne ramy finansowe projektów ujętych w programie rewitalizacji.

Numer projektu	Tytuł projektu	Okres realizacji	Szacowana wartość projektu w zł	Środki zewnętrzne/własne	Potencjalne źródło finansowania ze środków UE lub innych zewnętrznych
1.	Rewitalizacja budynku byłego banku na cele administracji publicznej i usług społecznych wraz z poprawą dostępności (parking + droga dla rowerów).	2024-2030	18 mln	zewnętrzne/własne	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE (EFRR) i z budżetu Państwa; • środki prywatne. Dodatkowo pożyczki z zakresu wsparcia termomodernizacji i remontów
2.	Zwiększenie dostępności Dolinki Miłości jako miejsca aktywnej rekreacji – adaptacja przestrzeni zielonych do potrzeb lokalnej społeczności.	2024-2030	4,5 mln	zewnętrzne/własne	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE (EFRR, PROW) i z budżetu Państwa; • środki prywatne.
3.	Adaptacja obiektów biurowo-gospodarczych na cele utworzenia centrum międzypokoleniowego wraz z poprawą dostępności komunikacyjnej ul. Kasprowicza.	2024-2030	14 mln	zewnętrzne/własne	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE (EFS) i z budżetu Państwa; • środki UE (EFRR) i z budżetu Państwa; • środki prywatne. W zależności od charakteru projektu, przewiduje się także następujące formy partnerstwa: <ul style="list-style-type: none"> • publiczno-prywatne; • publiczno-społeczne; • społeczno-prywatne.
4.	Program modernizacji zabytkowych kamienic w sercu Trzcianki.	2024-2030	3,5 mln	zewnętrzne/własne	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE (EFRR) i z budżetu Państwa; • środki prywatne.
5.	Rewitalizacja obszaru parkowego i otoczenia Parku 1 Maja w Trzciance.	2024-2030	8 mln	zewnętrzne/własne	<ul style="list-style-type: none"> • środki UE (EFRR, PROW) i z budżetu Państwa; • środki prywatne.

Źródło: opracowanie własne.

Pozostałe projekty rewitalizacyjne realizowane będą w oparciu o własne środki finansowe pochodzące z budżetu gminy. Jednakże, z uwagi na możliwość pozyskania środków z innych źródeł, gmina Trzcianka może ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć w postaci zewnętrznych środków finansowych. Władze gminy mogą uzyskać pomoc finansową z następujących źródeł: budżetu państwa, programów pomocowych UE, Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, fundacji i organizacji, instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych, rządowych programów wspierających integrację europejską i innych źródeł.

Rozdział 8 – Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Przez proces rewitalizacji należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez grupy interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys. Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają wszystkie projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na aspekcie społecznym ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie dla całej gminy Trzcianka warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji czy projektów, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji- zawsze brany jest pod uwagę aspekt społeczny.

Podrozdział 8.1 – Komplementarność przestrzenna

Zjawisko komplementarności przestrzennej projektów ujętych w niniejszym programie przejawia się przede wszystkim w skupieniu działań rewitalizacyjnych w obszarze centrum miasta oraz południowej jego części. W efekcie planowane do realizacji działania wpłyną kompleksowo na poprawę sytuacji na terenie zdiagnozowanego obszaru rewitalizacji.

Priorytetowym projektem dla obszaru rewitalizacji w Trzciance jest kompleksowa poprawa estetyki miasta w zakresie remontów kamienic, tworzenia przestrzeni rekreacyjnych, poprawa komunikacji a także utworzenie centrum międzypokoleniowego. Takie podejście poprawi komfort życia i pracy mieszkańców oraz umożliwi promowanie inicjatyw oddolnych, przy zachowaniu spacerowego charakteru miasta. Ponadto w celu uspokojenia ruchu i stworzenia przestrzeni przyjaznej dla pieszych, w ramach projektu planowana jest poprawa układu komunikacyjnego, zagospodarowanie zieleni miejskiej i wykonanie elementów małej architektury. Realizacja przedsięwzięcia umożliwi powstanie reprezentacyjnych, wspólnych przestrzeni publicznych, gdzie skoncentrowane będą usługi społeczne.

Podrozdział 8.2 – Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa podjętych działań świadczy o ich dopełnieniu tematycznym. Projekty zaplanowane w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, będą oddziaływać na wszystkie sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-techniczną i środowiskową. Należy również zaznaczyć, iż realizacja poszczególnych projektów wywrze wpływ na więcej niż jedną z wyżej wymienionych sfer.

Istotą zaplanowanych przedsięwzięć jest kompleksowe podejście do zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji. Poszczególne projekty są ze sobą ściśle powiązane i współzależne.

Działania o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, jak zagospodarowanie poszczególnych terenów na obszarze rewitalizacji, nasadzenia zieleni, montaż elementów małej architektury, poprawa

układu komunikacyjnego, stworzą przyjazną i funkcjonalną przestrzeń publiczną, stanowiącą miejsce prowadzenia działań społecznych, gospodarczych, kulturalnych, a także miejsce wypoczynku i rekreacji, ponadto wpłyną pozytywnie na poprawę estetyki miasta i środowiska przyrodniczego poprzez zmniejszenie natężenia ruchu i tym samym emisji komunikacyjnej.

Część gospodarcza rewitalizacji opiera się na modernizacji terenu Parku 1 Maja i terenów przyległych, które poza funkcją handlową (np. poprzez możliwość ustawiania stoisk handlowych) pełnić będzie także funkcję społeczną (miejsce spotkań przedsiębiorców oraz rozwoju relacji przedsiębiorca-klient- np. w przypadku organizacji małych targów), a także infrastrukturalną (zaspokajając tym samym potrzebę miejsc parkingowych w pobliżu przychodni lekarskiej, szkoły podstawowej, przedszkola i żłobka a także obiektów handlowych).

Podrozdział 8.3 – Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Trzcianki. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Komitet Rewitalizacji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna Programu Rewitalizacji Gminy Trzcianka na lata 2024-2030, podobnie jak w przypadku realizacji poprzedniego programu rewitalizacji, zostanie zapewniona poprzez współdziałanie osób odpowiedzialnych jednocześnie za wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030. Wpłynie to na czytelny podział odpowiedzialności za poszczególne zadania, prawidłowy przepływ informacji i spójność procedur organizacyjnych. Powiązanie systemu realizacji niniejszego programu rewitalizacji z systemem wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Trzcianka na lata 2015-2030 ułatwi koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach.

Tak, jak wspomniano wcześniej, zakłada się, powołanie Komitetu Rewitalizacji – zespołu, który wspierał będzie działania oraz pełnił funkcje opiniotwórczo-doradcze w czasie przygotowania, realizacji i oceny procesu rewitalizacji. Stanowił będzie zatem forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy. Zgodnie z podjętą uchwałą gminy Trzcianka (Uchwała nr LXXVIII/765/24 z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji) członków Komitetu Rewitalizacji powołuje Burmistrz Trzcianki w drodze zarządzenia na okres kadencji trwającej 3 lata, a rozpoczynającej się w dniu pierwszego posiedzenia Komitetu. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zwanej dalej ustawą a sam Komitet liczy do 19 członków, w tym:

- 1) do 2 mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- 2) do 2 właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i Trzcianieckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o.;
- 3) do 2 mieszkańców gminy Trzcianka innych niż wymienieni w pkt 1;
- 4) do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących na terenie gminy Trzcianka działalność gospodarczą;
- 5) do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących na terenie gminy Trzcianka działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;
- 6) po 1 przedstawicielu: - Rady Miejskiej Trzcianki, - Rady Seniorów, - Młodzieżowej Rady Gminy;

- 7) 1 przedstawiciel innych podmiotów, realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa, wskazanych przez jednostki uprawnione do reprezentowania tych organów i podmiotów;
- 8) do 2 przedstawicieli instytucji oświaty i kultury z terenu gminy Trzcianka;
- 9) do 2 przedstawicieli Urzędu Miejskiego Trzcianki, odpowiedzialnych za wdrażanie programu rewitalizacji;
- 10) 1 przedstawiciel Centrum Usług Społecznych w Trzciance.

Do zadań szczegółowych Komitetu należeć będzie:

- 1) monitorowanie stopnia realizacji założeń Programu, w tym:
 - pozyskiwanie, agregacja oraz archiwizacja danych niezbędnych do oszacowania wartości wskaźników realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
 - prowadzenie analiz na podstawie zgromadzonych danych,
 - sporządzanie sprawozdań rocznych z realizacji Programu,
- 2) ocena założeń skuteczności programu,
- 3) decydowanie o potrzebie aktualizacji bądź dokonania korekt w Programie,
- 4) identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- 5) zgłaszanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- 6) ocena wpływu realizacji na sytuację w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej obszaru rewitalizacji, w tym:
 - pozyskiwanie, agregacja oraz archiwizacja danych ędnych do oszacowania wartości wskaźników oddziaływania,
 - prowadzenie analiz na podstawie zgromadzonych danych,
- 7) ewaluacja ex-post realizacji Programu.

W realizacji Programu Rewitalizacji istotną rolę odgrywa również Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2021-2027, która odpowiada za monitoring programów rewitalizacji i projektów rewitalizacyjnych w województwie wielkopolskim, w tym także w gminie Trzcianka.

Podrozdział 8.4 – Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa zostanie zapewniona dzięki kontynuacji działań rewitalizacyjnych realizowanych w minionej perspektywie finansowania. W ramach poprzedniego Programu Rewitalizacji Gminy Trzcianka na lata 2017-2023 jako obszar problemowy zidentyfikowano strefę ścisłego centrum miasta (Plac Pocztowy i teren targowiska miejskiego).

W aktualnym Programie Rewitalizacji jako obszar zdegradowany, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, uznano centrum miasta Trzcianka (obejmujące pozostałą, niezrewitalizowaną część terenów strefy centrum oraz południową część miasta). Takie podejście wpłynie na komplementarność procesu i sprawi, że centrum Trzcianki w całości zostanie zrewitalizowane, włączając w to południowe tereny miasta, które ściśle łączą się z centrum.

W poniższej tabeli zestawiono projekty zapisane w poprzednich dokumentach szczebla gminnego, stan ich realizacji i możliwość kontynuacji w Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Trzcianka na lata 2024-2030.

Tabela 7. Komplementarność międzyokresowa.

Projekty zapisane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Trzcianka na lata 2017-2023	Stan realizacji	Czy projekt będzie kontynuowany w Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Trzcianka na lata 2024-2030
Rewitalizacja zabytkowego budynku dawnej Powszechnej Kasy Oszczędnościowej (budynek banku)	Budynek sprzedany w 2016 r. Projekt nie został zrealizowany. Obecnie trwają prace związane z remontem elewacji przez nowego właściciela.	tak
Zmiana sposobu użytkowania budynku po internacie Zespołu Szkół na budynek mieszkalny	Zrealizowany.	-
Rewitalizacja zabytkowego budynku dawnej szwalni	Niezrealizowany.	tak
Zagospodarowanie traktu komunikacyjnego z elementami rewitalizacji fasad kamienic	Częściowo zrealizowany.	tak
Zmiana sposobu użytkowania budynku administracyjnego na budynek mieszkalny wielorodzinny	Niezrealizowany.	nie
Zagospodarowanie Parku 1 Maja	Niezrealizowany.	tak
Rewitalizacja terenów i obiektów przemysłowych z przeznaczeniem na strefę aktywności gospodarczej	W trakcie realizacji. Działki są sprzedawane różnym podmiotom. Na jednej z nich powstał market.	nie
Rewitalizacja Placu Poczтового i terenu targowiska miejskiego	Zrealizowany.	nie
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Zrealizowany.	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Trzcianka (stan na 31 marca 2024 r.)

Podrozdział 8.5 – Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania projektów zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Trzcianka na lata 2024-2030 polegać będzie na odpowiednim łączeniu wsparcia ze środków europejskich i krajowych.

Warto zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 trzcieński samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+).

Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2021-2027.

Zakłada się, że dzięki tworzeniu partnerstw wnioskodawcy uzyskają większą możliwość dalszego aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Europejskiego dla Rybactwa oraz innych publicznych czy prywatnych źródeł finansowania na realizację projektów zgodnych z charakterem działalności podjętych w zrealizowanych przestrzeniach.

Rozdział 9 – Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się przede wszystkim do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji. Z uwagi na to, iż program rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest udział różnych grup interesariuszy w procesie jego przygotowania (diagnozowanie, programowanie), wdrażania i monitorowania. Są nimi przede wszystkim mieszkańcy z obszaru rewitalizacji oraz spoza niego, podmioty gospodarcze oraz organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe. Partycypacja społeczna zapewnia zdobycie wiedzy o prowadzonej rewitalizacji oraz umożliwia współdecydowanie i wpływanie na ostateczny kształt dokumentu oraz jego wdrażanie i monitorowanie.

Na etapie diagnozowania czynników i zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Trzcianka fundamentalne było nawiązanie współpracy z instytucjami publicznymi i społecznymi, których działalność ukierunkowana jest na obsługę mieszkańców oraz przeciwdziałanie problemom występujących w społeczności lokalnej. W celu pozyskania danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz nawiązano współpracę z: różnymi wydziałami Urzędu Miejskiego Trzcianki, Centrum Usług Społecznych w Trzciance, Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie (filia w Trzciance), Starostwem Powiatowym, Komendą Powiatową Policji (komisariat w Trzciance), instytucjami kultury, zarządcami nieruchomości oraz placówkami edukacyjnymi zlokalizowanymi na terenie gminy Trzcianka. Dzięki współpracy z wyżej wskazanymi instytucjami możliwe było opracowanie kompleksowej bazy danych, na podstawie której przeprowadzono delimitację obszarów zdegradowanych w gminie. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa umożliwiła wskazanie obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, które uznane zostały za obszary predestynowane do objęcia procesem rewitalizacji. Dysponując diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Trzcianka oraz wstępnym obszarem rewitalizacji przeprowadzono konsultacje społeczne. Przeprowadzono je w terminie od 31 października 2023 r. do 5 grudnia 2023 r. Ogłoszenie konsultacji poprzedzone było zarządzeniem Nr 141/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 31 października 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Trzcianka i ogłoszeniem Burmistrza Trzcianki o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Trzcianka, zamieszczonych pod adresem: bip.trzcianka.pl -> Rewitalizacja.

Konsultacje przeprowadzono w formie:

- 1) otwartych spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami:
 - w dniu 14.11.2023 r., o godz. 10.00 w Muzeum Ziemi Nadnoteckiej w Trzciance, spotkanie z mieszkańcami i przedstawicielami grup społecznych;
 - w dniu 23.11.2023 r., o godz. 17.00 w Centrum Integracji Społecznej w Trzciance,
- 2) Spotkań grup przedstawicielskich:
 - w dniu 8.11.2023 r. o godz. 16.00 w Urzędzie Miejskim Trzcianki (sala sesyjna), spotkanie z przedstawicielami podmiotów ekonomii społecznej,
 - w dniu 27.11.2023 r., o godz. 16.00 w Urzędzie Miejskim Trzcianki (sala sesyjna), spotkanie z radnymi Rady Miejskiej Trzcianki (Komisja Gospodarcza).
- 3) formularza uwag zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej, który można było złożyć do siedziby Urzędu Miejskiego Trzcianki.

Projekt przedmiotowej uchwały, formularz zgłaszania uwag (formularz konsultacyjny) były udostępnione:

- 1) w trakcie otwartych spotkań konsultacyjnych oraz spotkań grup przedstawicielskich;
- 2) w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.trzcianka.pl);
- 3) w Urzędzie Miejskim Trzcianki w godzinach pracy Urzędu.

Uczestnicy spotkań nie zgłosili żadnych uwag do konsultowanych dokumentów, natomiast zadawali pytania (na które uzyskiwali odpowiedzi na bieżąco) oraz dzielili się spostrzeżeniami dotyczącymi dalszych prac nad gminnym programem rewitalizacji. Szczegóły konsultacji zawarte zostały w złożonych raportach.

Kolejnym przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Zakres i sposób przeprowadzenia konsultacji określa art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 ze zm.). Głównym celem konsultacji było zaprezentowanie interesariuszom rewitalizacji projektów konsultowanych dokumentów, zebranie uwag, opinii, propozycji i pytań ze strony interesariuszy.

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji przeprowadzono w terminie od 12 grudnia 2023 r. do 17 stycznia 2024 r. Ogłoszenie konsultacji poprzedzone było ogłoszeniem Burmistrza Trzcianki o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, zamieszczonego pod adresem: <https://bip.trzcianka.pl/ogloszenie-burmistrza-trzcianki-w-sprawie-przeprowadzenia-konsultacjispoecznych-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-trzcianki-w-sprawie-zasad-wyznaczenia-skladu-orazzasad-dzialania-komitetu-rewitalizacji.html?> Informacja o konsultacjach została także podana w lokalnych mediach oraz wywieszona została na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego Trzcianki. Konsultacje przeprowadzono w formie:

- 1) formularza uwag, zamieszczonego w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) zbierania uwag ustnych do protokołu w ramach dyżuru eksperta w Centrum Usług Społecznych w dniach:
 - 3 stycznia 2024 r. w godzinach od 14.00 do 16.00,
 - 8 stycznia 2024 r. w godzinach od 14.00 do 16.00,
 - 10 stycznia 2024 r. w godzinach od 14.00 do 16.00;

- 3) ankiety online dostępnej na stronie bip.trzcianka.pl.

Projekt przedmiotowej uchwały, formularz zgłaszania uwag (formularz konsultacyjny) były udostępnione:

- 1) w trakcie dyżurów eksperta;
- 2) w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://bip.trzcianka.pl/konsultacje-spoeczne-projektu-uchwalyrady-miejskiej-trzcianki-w-sprawie-wyznaczenia-skladu-oraz-zasad-dzialania-komiteturewitalizacji.html>);
- 3) w Urzędzie Miejskim Trzcianki.

Uczestnicy spotkań zostali poinformowani o możliwości składania uwag za pomocą dostępnego formularza konsultacyjnego oraz dostępnych form wyrażania opinii. Szczegółowe informacje w zakresie spotkań stanowią protokoły sporządzone po każdym spotkaniu.

Kolejnym etapem, umożliwiającym współdecydowanie o kluczowych elementach programu rewitalizacji było wydanie Zarządzenia Burmistrza Trzcianki nr 27/24, w sprawie ogłoszenia i zasad naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Trzcianka. Nabór odbywał się w dniach od 26 lutego 2024 r. do 5 kwietnia 2024 r. (przedłużono termin z dnia 1 kwietnia do 5 kwietnia zarządzeniem zmieniającym). Wpłynęło 5 przedsięwzięć, które zostały ujęte w niniejszym programie.

Warto też wspomnieć, że w dniu 29 stycznia 2024 r. opublikowane zostało Ogłoszenie Burmistrza Trzcianki o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

W II kwartale 2024 r., planuje się konsultacje samego programu a następnie skierowanie go do Rady Miejskiej Trzcianki. Końcowym efektem będzie wpisanie programu na listę programów rewitalizacji województwa wielkopolskiego (III kwartał 2024 r.).

Rozdział 10 – System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

System realizacji niniejszego programu rewitalizacji zostanie powiązany z systemem wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Trzcianka. Za realizację projektu jest odpowiedzialny Burmistrz. W realizację włączeni będą członkowie Komitetu Rewitalizacji.

Na etapie wdrażania i monitorowania programu zakłada się wykorzystanie technik, narzędzi oraz działań aktywizacyjnych, sprawdzonych przy realizacji poprzedniego programu rewitalizacji dla gminy Trzcianka, tj.:

- 1) Konsultacje społeczne dla różnych grup interesariuszy, a także dla wszystkich mieszkańców gminy. Konsultacje te rozumiane będą jako dwustronny proces komunikowania, dzięki któremu Urząd Miejski zdobywa od mieszkańców informacje na temat proponowanych rozwiązań w zakresie rewitalizacji i aktualizacji rozwiązań już istniejących. Konsultacje społeczne będą odbywać się w formie następujących działań: ankietowanie, sondaże, spotkania i dyskusje z różnymi grupami. Zakłada się włączenie Komitetu Rewitalizacji w proces konsultacyjny.
- 2) Komitet Rewitalizacji – komitet powołany, by wspierać działania oraz pełnić funkcje opiniodawczo-doradcze w czasie przygotowania, realizacji i oceny procesu rewitalizacji- już od samego początku istnienia procesu. Stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy Stanowisko Komitetu wyrażane jest w formie opinii, która jest przyjmowana w drodze głosowania, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy aktualnego składu. Szczegóły dotyczące Komitetu Rewitalizacji zawiera Uchwała NR LXXIII/765/24 Rady

Miejskiej Trzcianki z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

- 3) Organizacja warsztatów np. charrette. Spotkania te przeznaczone będą zarówno dla władz lokalnych oraz mieszkańców, jak i ekspertów, planistów czy przedstawicieli organizacji pozarządowych. Warsztaty będą miały na celu wypracowanie efektywnych działań poprzez wymianę pomysłów oraz uzgodnienie stanowisk ws. rewitalizacji. Formę dochodzenia do określonego rozwiązania, przedstawianego następnie za pomocą planu, stanowić będzie w tym sposobie publiczna dyskusja pomiędzy partnerami.
- 4) Organizacja spotkań fokusowych, dyżurów i case study dla urzędników i różnych grup interesariuszy a także umożliwienie szerszej dyskusji na temat rewitalizacji.
- 5) Akcje bezpośrednie (np. informacje podczas lokalnych imprez i wydarzeń gminnych).

Rozdział 11 – System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Jak już wspomniano wcześniej, zasady monitoringu programu rewitalizacji zostały powiązane ze Strategią Rozwoju Gminy Trzcianka oraz poprzednio obowiązującym programem rewitalizacji. Podobnie jak to ma miejsce w przypadku systemu realizacji, ułatwi to koordynację podejmowanych działań strategicznych w najbliższych latach. Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji. Monitoring będzie prowadzony, podobnie jak w przypadku Strategii co rok. Na potrzeby systemu monitoringu przyjęto rozwiązania sprawdzone przy realizacji poprzedniego programu rewitalizacji.

Do monitoringu i ewaluacji Programu Rewitalizacji zobowiązuje się samorząd gminy, zatwierdzając Program Rewitalizacji. Zadaniem powołanego Komitetu Rewitalizacji będzie przeprowadzanie monitoringu, ewaluacji oraz aktualizacji Programu. Monitoring i ewaluacja odbywać się może w trakcie posiedzeń Rady Miejskiej, która będzie wносить zmiany w postaci uchwał.

Zakłada się, że Komitet Rewitalizacji sporządzać będzie protokoły po każdym zebraniu Komitetu, które następnie zostaną przekazane Burmistrzowi Trzcianki oraz Radzie Miejskiej. Będą także dostępne dla mieszkańców w Urzędzie Miejskim Trzcianki i publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (zakładka: rewitalizacja).

Dzięki wprowadzeniu systemu monitoringu i ewaluacji zostaje rozwiązany problem dezaktualizacji założeń Programu Rewitalizacji wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach Programu Rewitalizacji.

Prócz modyfikacji działań w trakcie ich realizacji istnieje możliwość dodania nowych projektów rewitalizacyjnych, które będą wpisywać się w wyznaczone cele. W ten sposób Program Rewitalizacji może się rozwijać wraz z rozwojem społecznym i gospodarczym gminy. Ocena realizacji Programu Rewitalizacji odbywa się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.

System monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Trzcianka na lata 2024-2030 obejmuje 4 płaszczyzny:

1) Monitorowanie podstawowych parametrów programu rewitalizacji na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji. Pod uwagę zostaną wzięte następujące wskaźniki monitoringowe:

- Liczba ludności obszaru zdegradowanego,
- Liczba ludności obszaru rewitalizacji,
- Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy ogółem (w %),
- Powierzchnia obszaru zdegradowanego,
- Powierzchnia obszaru rewitalizacji,
- Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy ogółem (w %).

W przypadku podjętej decyzji o aktualizacji programu należy uwzględnić, czy nie zostały przekroczone wskaźniki liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz powierzchni obszaru rewitalizacji.

2) Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji (z częstotliwością coroczną).

Lista wskaźników monitorowania realizacji celów została zamieszczona w tabeli poniżej. Zmiana wskaźników będzie określana wyłącznie dla obszaru rewitalizacji w stosunku do wartości bazowej:

Tabela 8. Lista wskaźników monitorowania realizacji celów.

Cel	Wskaźniki	Oczekiwana zmiana
Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym więzi sąsiedzkich.	<ul style="list-style-type: none"> • Odsetek osób bezrobotnych; • Odsetek osób długotrwale bezrobotnych; • Dynamika bezrobocia; • Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej; • Frekwencja w wyborach; • Średnia ocen w szkołach podstawowych; • Liczba zmodernizowanych obiektów, w których rozpoczęto lub wznowiono działalność społeczną lub gospodarczą; • Powierzchnia zmodernizowanego terenu przeznaczonego na działalność społeczną lub gospodarczą. 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek • spadek • spadek • spadek • wzrost • wzrost • wzrost • wzrost
Cel 2. Zrównoważony rozwój gospodarczy i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą); • Wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost • wzrost
Cel 3. Bezpieczna i dostępna przestrzeń z zachowaniem dziedzictwa kulturowego.	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych; • Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zieleni; • Powierzchnia udostępniona do realizacji usług kultury, sportu, rekreacji i integracji; • Długość zmodernizowanych/ przebudowanych dróg i ciągów pieszo-rowerowych; • Powierzchnia udostępniona do realizacji usług, sportu i rekreacji; • Ilość zrewitalizowanych kamienic. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost • wzrost • wzrost • wzrost • wzrost • wzrost

Cel	Wskaźniki	Oczekiwana zmiana
Cel 4. Ochrona środowiska poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę.	<ul style="list-style-type: none"> Ilość instalacji PV; Ilość wymienionych źródeł ciepła (min. 5 klasy); Ilość instalacji deszczowych i zbierających wody; Ilość tworzonych tzw. zielonych rozwiązań. 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost wzrost wzrost wzrost

Źródło: opracowanie własne.

- 3) Monitorowanie skutków realizacji programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji (z częstotliwością coroczną).

W tabeli przedstawiono wskaźniki wykorzystane na etapie delimitacji oraz oczekiwaną ich zmianę w obszarze rewitalizacji.

Monitorowane będą także zmiany w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej obszaru rewitalizacji dotyczące zagadnień przedstawionych w diagnozie pogłębionej w formie opisowej.

- 4) Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji (z częstotliwością półroczną), jak również informacje niezbędne w zakresie monitorowania programów rewitalizacji na potrzeby sprawozdawczości WRPO 2021+.

Po trzech latach od uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Trzcianka zostanie przeprowadzona ewaluacja programu, która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu, a także sprawność i skuteczność zarządzania tym procesem. Zakłada się, że trzy lata to krótki okres, aby oczekiwać znacznych zmian, jednak wystarczający, aby określić, czy program wymaga aktualizacji. Raport ewaluacyjny zostanie sporządzony na podstawie zestawień danych i informacji z monitoringu oraz na podstawie dodatkowych analiz. Zauważone zmiany wskaźników oraz obserwowanej sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej pozwolą określić, w jakim ewentualnie zakresie program wymaga aktualizacji.

Aktualizacja będzie przeprowadzona również w sytuacji zidentyfikowania nowych projektów rewitalizacyjnych mogących mieć wpływ na realizację celów.

Przeprowadzona ewaluacja stanowić będzie cenny materiał analityczny umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji (o ile taka potrzeba zostanie zdiagnozowana) oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie rewitalizacji lub innym, równoważnym dokumencie, którego przedmiotem będzie polityka rewitalizacyjna gminy.

W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Trzcianki występuje do Rady Miejskiej w Trzciance z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączony zostaje raport z ewaluacji lub uzasadnienie wynikające z konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Wykonanie projektu aktualizacji dokumentu,
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian (w zależności od zakresu aktualizacji przewiduje się różne formy konsultacji, minimalna forma to konsultacje pisemne za pośrednictwem strony internetowej, w przypadku szerszego zakresu aktualizacji planuje się przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych),

- Wprowadzenie zmian w aktualizacji programu rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych,
- Przedłożenie Radzie Miejskiej Trzcianki przez Burmistrza Trzcianki projektu zaktualizowanego programu rewitalizacji,
- Uchwalenie aktualizacji programu.

Rozdział 12 - Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Podrozdział 12.1 - Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji odnosi się do uchwał dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy;
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Wszystkie proponowane rozwiązania projektowe w Gminnym Programie Rewitalizacji dla gminy Trzcianka na lata 2024-2030 są zgodne z obowiązującymi uchwałami, stąd też nie przewiduje się konieczności zmian lub uchylania przedmiotowych dokumentów. Planowane do realizacji przedsięwzięcia dotyczące mieszkaniowego zasobu gminy będą realizowane zgodnie z przyjętymi uchwałami.

Podrozdział 12.2 - Informacja o uchwale ustalającej zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Burmistrzowi Trzcianki w zakresie dbałości o przygotowanie i prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami samorządowymi a także uczestnictwo w procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Uchwała Nr LXXIII/765/24 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Uchwała była poddana konsultacjom społecznym i zapewnia wyłanianie przez wszystkich interesariuszy ich przedstawicieli. Z uwagi na powyższe, nie jest wymagana zmiana w uchwale.

Rozdział 13 – Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi dział IV ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą ooś.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś, organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt. 2, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 (w przedmiotowym przypadku regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym), odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie

spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W myśl powyższych zapisów proponowane projekty nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko.

Rozdział 14 – Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W gminie Trzcianka takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek burmistrza miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia. Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy Trzcianka, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

Rozdział 15 – Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Obszar rewitalizacji, jak i całej gminy, objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianka. Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, iż nie wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, gdyż projektowane przedsięwzięcia są zgodne z polityką przestrzenną przedstawioną w Studium. W wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie nastąpi zmiana funkcji obszarów wskazanych w ww. dokumencie.

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- MPZP 003 - Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Trzcianka-Śródmieście, w rejonie ulic: Mickiewicza, Dąbrowskiego, Sikorskiego – *Uchwała LIV/365/97 z dnia 27 listopada 1997 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 1, poz. 122 z dnia 19 stycznia 1998 r.),*
- MPZP 005 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulic: Kopernika i Chełmońskiego – *Uchwała LXII/448/98 z dnia 18 czerwca 1998 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 24, poz.175 z dnia 30 lipca 1998 r.),*
- MPZP 006 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulicy Mickiewicza – *Uchwała LXI/419/98 z dnia 21 maja 1998 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 16, poz. 108 z dnia 06 lipca 1998 r.),*
- MPZP 007 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, przy ulicy Sikorskiego, na działce nr 2134 i 2135 – *Uchwała IV/27/98 z dnia 10 grudnia 1998 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 36, poz. 318 z dnia 29 grudnia 1998 r.),*
- MPZP 008 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, przy ulicy Kopernika – *Uchwała V/59/99 z dnia 28 stycznia 1999 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 14, poz. 237 z dnia 31 marca 1999 r.),*
- MPZP 010 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, przy ulicy Sikorskiego 55 – *Uchwała IX/100/99 z dnia 22 kwietnia*

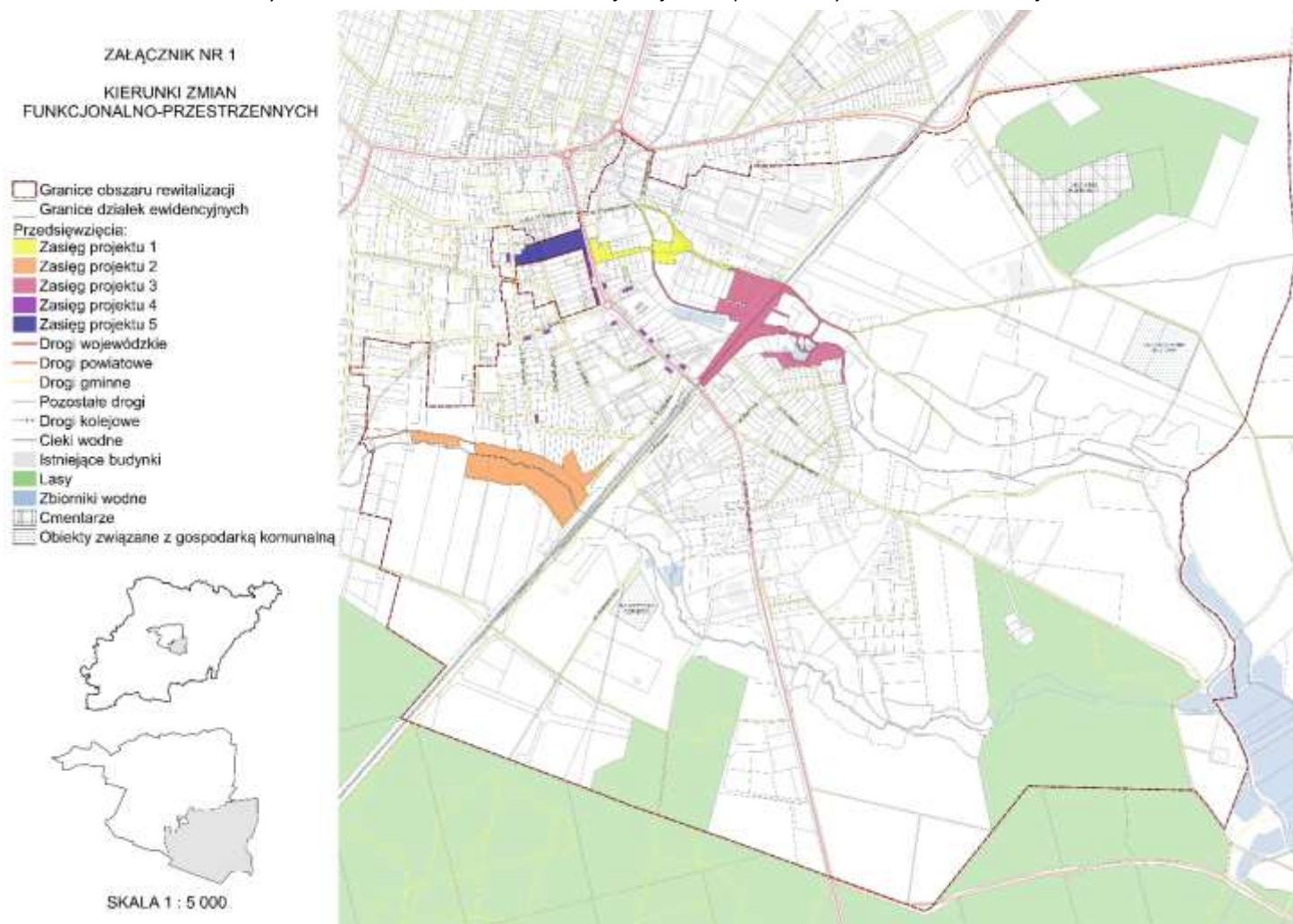
1999 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 34, poz. 685 z dnia 05 czerwca 1999 r.),

- MPZP 013 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, przy ulicy Sikorskiego – *Uchwała XV/161/99 z dnia 28 października 1999 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 91, poz. 1650 z dnia 13 grudnia 1999 r.),*
- MPZP 015 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Trzcianka-Śródmieście, przy ulicy Wiosny Ludów – *Uchwała XXII/240/2000 z dnia 25 maja 2000 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 56, poz. 681 z dnia 21 sierpnia 2000 r.),*
- MPZP 025 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulic: Staszica i Wieleńskiej – *Uchwała X/83/2003 z dnia 28 czerwca 2003 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 140, poz. 2652 z dnia 18 sierpnia 2003 r.),*
- MPZP 026 - Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Trzcianka-Śródmieście, w rejonie ulic: Mickiewicza, Dąbrowskiego, Sikorskiego – *Uchwała XI/86/03 z dnia 31 lipca 2003 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 153, poz. 2896 z dnia 26 września 2003 r.),*
- MPZP 039 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulicy Tetmajera – *Uchwała XII/93/15 z dnia 17 września 2015 r. (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 25 września 2015 r., poz. 5454),*
- MPZP 040 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulicy Wspólnej – *Uchwała XIX/149/16 z dnia 02 kwietnia 2016 r (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 24 lutego 2016 r., poz. 1540),*
- MPZP 048 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, na terenie działki o numerze ewidencyjnym 2193/2 – *Uchwała IX/84/19 z dnia 30 maja 2019 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 07 czerwca 2019 r., poz. 5604),*
- MPZP 051 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulic: Matejki i Fabrycznej – *Uchwała XXIV/257/20 z dnia 09 lipca 2020 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2020 r., poz. 5964),*
- MPZP 052 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulic: Sikorskiego, Kolejowej i Składowej – *Uchwała XL/435/21 z dnia 30 września 2021 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 26 października 2021 r., poz. 7895),*
- MPZP 053 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowej części miasta Trzcianki - *Uchwała XLVIII/512/22 z dnia 28 kwietnia 2022 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 17 maja 2022 r., poz. 3889),*
- MPZP 054 - Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Trzcianki, w rejonie ulicy Fabrycznej - *Uchwała XLIX/521/22 z dnia 09 czerwca 2022 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 27 czerwca 2022 r., poz. 4833),*
- MPZP 103 - Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Trzcianka (trasa gazociągu zasilającego z Ług Ujskich do Trzcianki) – *Uchwała XXXVIII/250/96 z dnia 24 października 1996 (Publikacja: Dz. Urz. Woj. Piłskiego Nr 46, poz. 165 z dnia 31 grudnia 1996 r.).*

Realizacja większości projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. Jedynie realizacja przedsięwzięcia nr 5 wymagać będzie przeprowadzenia oceny konieczności ewentualnych zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr LIV/365/97 Rady Miejskiej w Trzciance z dnia 27 listopada 1997 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Trzcianka – Śródmieście w rejonie ulic: Mickiewicza, Dąbrowskiego, Sikorskiego.

Załącznik Nr 1 - załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Rysunek 21. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki wystandaryzowane w odniesieniu do średnich wartości na terenie gminy Trzcianka.....	14
Tabela 2. Podobszary zdegradowane na terenie gminy Trzcianka.....	16
Tabela 3. Zestawienie zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji problemów, potrzeb i potencjałów.....	19
Tabela 4. Cele i kierunki rewitalizacji.....	23
Tabela 5. Możliwości korzystania środków zewnętrznych na realizację projektów uzupełniających.....	41
Tabela 6. Indykatywne ramy finansowe projektów ujętych w programie rewitalizacji.....	42
Tabela 7. Komplementarność międzyokresowa.....	46
Tabela 8. Lista wskaźników monitorowania realizacji celów.	51

Spis rysunków

Rysunek 1. Obszary zdegradowane na terenie gminy Trzcianka.....	17
Rysunek 2. Lokalizacja przedsięwzięcia.....	26
Rysunek 3. Przykład stanu technicznego dróg i terenów zieleni.....	27
Rysunek 4. Stan techniczny budynku po byłym banku.....	28
Rysunek 5. Przykład stanu technicznego dróg.....	28
Rysunek 6. Lokalizacja przedsięwzięcia.....	29
Rysunek 7. Przykład stanu terenu zielonego- Dolinki Miłości.....	31
Rysunek 8. Przykład stanu terenu zielonego Dolinki Miłości.....	32
Rysunek 9. Przykład stanu terenu zielonego Dolinki Miłości.....	32
Rysunek 10. Lokalizacja przedsięwzięcia.....	33
Rysunek 11. Stan techniczny drogi – osiedle Kasprowicza.....	34
Rysunek 12. Przykład stanu terenu zielonego- osiedle Kasprowicza.....	35
Rysunek 13. Stan techniczny drogi- osiedle Kasprowicza.....	35
Rysunek 14. Stan techniczny drogi- osiedle Kasprowicza.....	36
Rysunek 15. Lokalizacja przedsięwzięcia.....	36
Rysunek 16. Kamienica przy ul. Sikorskiego 16.....	37
Rysunek 17. Kamienica przy ul. Mickiewicza.....	38
Rysunek 18. Kamienica przy ul. Mickiewicza.....	38
Rysunek 19. Lokalizacja przedsięwzięcia.....	39
Rysunek 20. Park 1 Maja w Trzciance.....	40
Rysunek 21. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	57